

EGYENRUHÁK

méret után; felszerelési
cikkek, kész férfi-
és nőruhák

BARTALIS ISTVÁN

ruhaüzletében

KOLOZSVÁR, Egyetem utca 1.
TELEFON: 26-47

Mi csendőrségi nyomtatványokat, könyveket, papírokat, féltőtűket

SIMON ISTVÁN

CÉGNEL VÁSÁROLUNK.

NAGYVÁRAD, Bémer-tér 3. Telefon: 26-43.

A m. kir.
Csendőrség
szállítója.

EGYENRUHA

Polgári ruházat, felszerelési cikkek

Gergely Béla

NAGYVÁRAD, Mese Mihály-utca 1.
A m. kir. csendőrség Birtok és Szállásügyi osztályának engedélyezett szállítója.
Megbízható, pontos kiszolgálás.

ZALKA LAJOS

SZÉKESFEHÉRVÁR, Hádor-u. 35.
A magy. kir. csendőrség szerződéses
szállítója. • A m. kir. csendőrség tag-
jainak kedvező fizetési feltételek.

EGYENRUHAZAT
FELSZERELÉSI CIKKEK
URI SZABÓSÁG

PONTOS méregethez
pontos (RÁY Arany,
szívesen válogatunk)

Optika, fotóalkotás.

Székesfehérvár

Zita királyne-
díj 2. sz.

Gede Lajos
DRÁSA, FASZF. ESZNEL
VÁSÁROLUNK

A legjobb úri és
EGYENRUHÁK
szabója

Kriston János
egyenruházati cikkek kereskedése
Budapest, VIII.,
Baross-tér 1. I. 8.
Telefon: 849-608

Egyenruházat HOKSARI

KELETI P.-U.-NÁL BAROSS-TÉR 4
NYUGATI P.-U.-NÁL TERÉZ-KÖRÚT 60

**Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési
cikkek szállítója:**

VITÉZEK
Termelő-, Beszerző- és Értékesítő
SZÖVETKEZETE

papírosztálya

Budapest, XII., Bernáth Géza-utca 14. szám
(A csendőrtisztanya közelében.)

Kedvezményes fizetésre
Jó
butort

Bertalanné
butorszalonjából vásároljunk
bizalommal.

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 82. I. 5. Telefon: 224-181.
Vidékre árajánlatot küldünk.

VÁSÁROLJUNK
OSZTÁLYSORSJEGYET
TÖRÖK BANKHÁZNA

BUDAPEST, IV., SZERVIZ-TÉR 3. SZÁM.

Forraláshoz,
melegítéshez,
főzéshez

szabadban, háztartásban olcsó, takarékos,
veszélytelen a

CEROLUX

SZILÁRD ÉGŐTABLETTA

Denat. spirítusz helyett. Kapható drogériákban, fűszer- és
fostéküzletekben.

CIPŐ, CSIZMA és

mindennemű bőrkészít-
mény ápolására, fényesít-
ésére a kiváló

KNAUSZ FERENC

vegyipari üzeme,
Budapest, III., Bécsi-út 137.

Mi a magyar gyárimányó

THEBRIS MASOLO IRONT
HASZNÁLJUK
GYÁRTJA
SCHULER JÓZSEF RT., BUDAPEST

A tudás abc-je a

Legujabb lexikon

Ára: kp. P 28.—, részletre P 34.— (havi 12.— P)
20.000 kérdésre ad választ. Mindenkinek szüksége van
reá. Háborús szakkönyv ára P. 6'40. Csendőrségi köny-
hákban sem nélkülözhető. Megrendelhető: **FARKAS** könyv-
kiadó és könyvtérjesztő vállalat, Budapest, VI.,
Dessowffy-u. 40. Bármely megjelenő könyv nálunk
megrendelhető. Postai szétküldés

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:
BENEDEK MIHÁLY alezredes

Segéd-szerkesztő:
Dr. BANYAI LÁSZLÓ százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest,
(I, Fő-utca 71. Telefon: 153-079)

Előfizetési ára:
Egész évre 24 pengő, félévre 12 pengő.
Postafutárközpontári csekk számla: 25.842.

Megjelenik:
minden hónap 1-én
és 15-én.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Magyar szemmel.

Az események torlódásában úgy állott a csendőr,
mint a gránitszikla. Hirtelen rohanták meg esemé-
nyek, ezerféle tennivaló, számtalan kívánság. Min-
denfelől tanácsért, támogatásért s olyan intézkedé-
sekért fordultak hozzá, melyekre hiába keresne fele-
letet akárki is a Szut-ban vagy az utasítások bár-
melyikében. A csendőr mégis biztos volt a dolgában,
öröm volt látni, hogy milyen nyugodtan cselekedett
annak az embernek határozottságával, aki józan
magyar lélekkel tudja kitölteni a paragrafusok sor-
közét. Mert könnyű annak, aki félreállhat ilyenkor
megvárni azt, hogy vajjon mi sül ki a dologból és
addig az előkelő idegen vagy a semmittevő bíráló
szemével nézdelődik, de mindennél nehezebb annak,
aki az események sodrában áll és cselekednie kell
mindenképpen s vállalni minden szónak, tettnek a
következményeit, abban a tudatban, hogy a személyi
felelősség itt csak századrangú kicsiség azokhoz a
nagy érdekekhez képest, melyek ilyenkor a cselek-
vésen megfordulnak.

Nos hát a csendőr levizsgázott s ezzel fényes
bizonyosságot tett arról a testületi szellemről, mely
elsősorban mindig magyar volt s éppen ezért meg-
találta mindig a nemzet érdekeit szolgáló helyes
utat, nem ismerve ebben sem akadályt, sem lehe-
tetlent.

Ez az izig-vérig magyar szellem ébrentartója
annak a tudatnak, hogy a magyarság legborzasztóbb
ellensége a bolsevizmus s aki ennek a halálos vesze-
delemnek leküzdésében segítő kezet nyújt a nemzet-
nek, az: barát. Ezzel a baráttal és fegyvertárral
régén egymás mellé állított már a sors, Nyugat védel-
mében nem egyszer harcoltunk együtt a mindent
élnyeléssel fenyegető Kelet lebirhatatlannak látszó
erőivel. S ha fordult is úgy a sors kereke, hogy egy-
mással is verekedtünk, egymás nélkül mégsem lehet-
tünk meg többé. A mostani világégés is egymáshoz
kapcsol, hiszen a német nép élete éppúgy függ a
bolsevista szörny leverésétől, mint a miénk s ezért
a közös ellenség leküzdése mindkét nép legnagyobb
és életbevágóan fontos közös érdeke. Ma mindent
ennek a harcnak a szolgálatába kell állítani s min-

dent le kell küzdeni kemény akaratval, erős kézzel,
kiméretlenül, ami ennek útjában áll.

Ennek a kötelességnek a félreismerése és el-
hanyagolása egyértelmű lenne a nemzet kiszolgáltat-
ásával a legrettenetesebb ellenségnek, mellyel hosszú
történelmünk során valaha is dolgunk akadt. A tatár-
járás és ezer év minden szenvedése eltörpülne ehhez
az új csapáshoz képest, melyről tudva-tudjuk, hogy
életünk végét jelentené. Áldjuk Istenünket, hogy a
világ legerősebb és legkitartóbb vitéz népét állította
mellénk, hogy vele kéz a kézben megvédhessük
egymás életét és kivívhatjuk az újabb ezeréves
való jogunkat.

Mint eddig is mindig, ezután is egyek vagyunk
és összetartozunk minden magyar testvérrel, aki a
nemzetért akar küzdeni becsületesen, teljes erejével,
utolsó lehelletéig, de ellenségnek tekintünk minden-
kit, aki más úton jár, aki izgat a fegyvertárs ellen,
az ellenséget pedig dicsóítja, aki gyávaságból vagy
aljas célből leszólja a nemzet erejét, mely pedig
Európa és Ázsia minden viharát kiállotta s a tör-
ténelem tanúsága szerint legyűrhetetlen, míg a
magabizás és a nemzeti becsület nyílegyenes útján
halad és — kiküszöböli az idegen fertőzést.

A halálos ellenség a kapunk előtt áll (de hány-
szor volt ez már így a történelmünkben!), nincs idő
kísérletezgetni a szabotálókcal, izgatókkal, békét
hirdetőkkel és félreállókcal. Aki nem halad ma
együtt az életéért küzdő nemzettel, az ellenség és
kiméretre nem számíthat. Irtózatossá erők viaskodnak
egymással s pelyvaként sodorja el a vihar azt, aki
meginog a hitében, vagy megtűri a hitetlenkedőket,
síránkozókat, a rémhírt várók és terjesztők hadát,
a riogatókat és gáncsoskodókat. Ezeknek lejárt az
ideje, ma a katonanemzet romlatlan ősi erkölcséinek
kell eltöltenie az élet-halál harcát vívó magyarság
minden fiát. Annak a katonaléleknek, mely szegény-
pírba vonja a magyar arcokat arra a gondolatra is,
hogy az ellenség a megfutamoradást tételezi fel rólunk
rémhírei, fenyegetései és békés otthonaink aljas bom-
bázásainak hatására. Csodáljuk, hogy ezer év alatt
csak így ismertek meg. Vegyük tudomásul ezek,
hogy olyan magyart nem hordott még ez a föld, aki
a korbácsos kezet megcsókolta volna, de a korbácsos
kéz sokszor kulcsolódott könyörgésre a magyar ökö-
l visszavágására.

A magyar csendőr pedig álljon tovább is ör-
belvén keményen, nyugodtan s ne feledje soha, hogy
legdrágább kincsünk a rend és a fegyelem, mely min-
denre képesíti a nemzetet, de amelynek hiánya el-
erőtleníti a fegyvert fogó kezet is.

Igen gyakori a hamis megjelölés: a különböző nemes pálinkák (konyak, seprő, barack, meggy-palinka) nevén sok értéktelen kutyvasztékot árulnak, melyeknek nevükön kívül semmi köze sincs az üvegen levő megjelöléshez. Másrészt az erősen mérgező metilalkohollal elkövetett pálinkahamisítások alig fordulnak elő, minek oka bizonyára az, hogy a metilalkoholkészleteket a hadiipar veszi igénybe és így zúgforgalomban ez a szer drágább lenne a borszesznél is.

11. *Ecet.* — A legelterjedtebb ecetsavtartalmú fogyasztási cikkek ezek: a gyári ecet (forgács-ecet), a borecet és az ecetesszencia. A gyári ecetet kellően hígított borszesz ecetes erjesztésével készítik; hasonlóan készül borból a borecet. Az ecetesszencia alapanyaga a gyárilag, rendszeren felpárlással előállított tiszta ecetsav. A forgalomban levő ecetek erőssége (ecetsavtartalma) 3-tól 12 százalékig változik és az erre vonatkozó törvényes rendeletek értelmében ezt az ecetsavtartalmat az ecet tartályán meg kell jelölni. Az ecetesszencia 60–80%-os ecetsav.

Legtöbb ecethamisítás abból telik ki, hogy az ecet erőssége kisebb, mint ahogyan a tartályon meg van jelölve. A hamisítóknak itt az a körülmény van segítségére, hogy a fogyasztónak ritkán van olyan eszköze, mellyel az ecet erősségét ellenőrizheti.

A jó borecet jobb ízű és minőségű, mint a szeszből készült gyári ecet; nyersanyaga is értékesebb, — ezért drágább is. Ez okból a hamisítás egy másik

neme az, hogy festett, esetleg zamatósított gyári ecetet borecetként kínálnak és adnak el. Szakértő ezt a hamisítást rendszeren már ízleléssel felismeri.

Egészen rosszhiszemű módon úgy is hamisítják az ecetet, hogy az ecetsavat más, olcsóbb savval helyettesítetik. Ma már ritkák a kénsavval, sósavval, vagy más erős ásványi savval elkövetett durva hamisítások, melyeket különben néha a nem-szakember is felismer arról, hogy az ilyen módon hamisított ecet a szövetneműeket (pl. a konyharuhát) kirágja, ha rajtuk megszárad. Ellenben előfordul itt-ott a hangyasavval hamisított ecet. A hangyasav hasonló némileg az ecetsavhoz, bizonyos esetekben élelmiszerek tartósítására is használják, nagyobb mennyiségben azonban mérgező. A hangyasavas ecetet rendszeren nem is „ecet” néven, hanem idegen hangzású fantázia-elnevezéssel hozzák forgalomba; a boltosnak aztán van rá gondolja, hogy a vevőnek megmagyarázza, hogy „ecet helyett is igen jó”. A hangyasavas ecetet a nem-szakember nehezen ismeri fel; talán még legkönnyebben úgy, hogy melegeitve (forralva) feltűnik a hangyasav sósavhoz hasonló idegenszerűen szúrós szaga.

12. *A mezőgazdasági termeléshez szükséges segítő-anyagok és készítmények.* — Ahhoz, hogy a mezőgazda terményeit és termékeit minél hasznosabb minőségben és mennyiségben előállíthassa, többnyire nem elegendő maga a föld és a kiindulási készlet (pl. vetőmag, tenyészállatok, stb.), hanem még számos olyan anyagra is van szüksége, melyet a mezei gazdaság nem termel. Ilyenek a különböző

lék papírba a bádognóznikból előkerült „nyócast”. Fűlértő rik kangatás, hegedű és klarinét szó és rekedt danászás jelezte, hogy a kocsmában az érzelmek és akaratok irányítását átvette az alkohol.

Dani azok közé a részegek közé tartozott, akiknek a saját énjük feldicsérésében csúcsosodik ki az alkohol nyújtotta élvezet. Most is — a gyakori poháremelgetés közben — kézzel lábbal hadonászva mesélte társának katonakorának valószínűtlen történeteit, melyeknek mindig ő volt kifoghatatlan hőse. A társában jó hallgatóra talált. Rekedt röhögéssel és térdcsapkodással nyugtázta a jól sikerült hazugságokat, de amikor odáig ért Dani, hogy egy alkalommal lovak híján egyedül húzta szárazra a mocsárba ragadt tarackot, a hallgató agyvelejét elborító alkoholos ködöt áttörte a józan kételkedés egy parányi szikrája. „Ammá nem löhet” — bökte ki fejtrázva... Danit meghökkentette a nem várt ellenállás, de azután még nagyobb igyekezettel kezdte bizonygatni állítását. Társa azonban megmakacsolta magát és hitetlenkedve, csak ingatta jobbra-balra a fejét, mint a szomjas teve... Daninak italtól forralt duhaj vére a fejébe szaladt... elöntötte az indulat... „Ejnye a csillagos egedet... hát hazug embör vagyok én? ... Nesze!”... Markában meglendült a súlyos szék és a következő pillanatban betört fejjel, holtan ott feküdt a padlón egy kétgyermekes családapa csak azért, mert nem akarta elhinni egy részeges duhaj egetverő hazugságait.

A zuhanásra megállt a kocsmában a mozgás és a láрма. Mint egy szakadt szélű hangosfilm áll

műtrágyák, bizonyos takarmánykiegészítések, a növényvédelmi szerek, a gazdasági gépek anyagszükséglete és számos más. E mezőgazdasági segédanyagok minősége nagy befolyással van a termelésre és így élelmiszereink előállítására is. Mivel pedig a mezőgazda az ezen a téren is megjelent számos pótlóanyagról nehezen tudja megállapítani, hogy melyik mennyit ér, itt is elszaporodtak a mindenféle hamisítások, melyeknek főképpen kiszagdák az áldozatait. A mezőgazdasági segédanyagok törvényes ellenőrzését a földművelésügyi minisztérium ugyanazoknak a szerveknek (tehát a vegykísérleti állomásoknak) teszi feladatává, mint az élelmiszerek ellenőrzését, de ez a körülmény a vidéki gazdák előtt még mindig nem eléggé ismeretes és így sokszor nem is tudják, hogy mi módon kerülhetik el becsapásukat, vagy hogy adott esetben kihez forduljanak károsodásukkal. Ez okból nem tartom haszonnélkülinek, ha csendőrovasaim figyelmét a mezőgazdasági segédanyagok manapság elterjedt hamisításaira is felhívom, abban a reményben, hogy csendőrségünk népszerűsége, felvilágosító munkája és ha kell, közvetlen beavatkozása sokat segíthet az ilyen visszaélések leküzdésében.

Leggyakrabban hamisított mezőgazdasági segédanyagok a mostani háborúban a különböző növényvédelmi szerek. Ezeket természetesen növényeink mindenféle növényi és állati kártevőjének leküzdésére használják. Minden szőlős- és gyümölcsözöld ismeri a permetezésre való, rézgálicból és oltott mészből készülő *bordói levét*, de ezen kívül még

kockájáról, meredtek Dani felé a riadt tekintetek... Dani kihasználta a kábult csendet és a széket eldobva, kiugrott az ajtón. Fulladozó mellel, botladozva rohant a kertek alatt hazafelé... „Szerelme-tős Jézusom!” — csapta össze kezét ijedten kicsi öreg anyja, amint meglátta fiának az ajtón bebukó sápadt, csapzott fejét... „Ne óbégassék, hanem aggya ide a mi pénz van... nekem el kő tünöm!” — lihegte Dani. Lázás sietséggel kapkodva kirántotta a szublótiókból télirokkját, tarisznyájába begyömöszölte az asztalon ruhával letakart kenyeret, szalonnát, majd a mestergerendáról előkotorta a rongyba csavart, féltve őrzött forgópisztolyt és a hozzá való töltényeket. Öreg édesanyja, összekulcsolt kezében a szalmazsákból előkotort papírban-kókkal hangtalanul sirdogált és riadt tekintete mint fáradt madár röpködött, fia lázas mozdulatait követve... „Aztán kend meg tartsa ám a száját.” — volt a fiú búcsúszava. Bevágta maga után az ajtót és alakját elnyelte a lehulló éjszaka sűrű homálya...

A távolban feketén puposodó, erdőborította hegyek felé vette Dani az útját. Fuvarozásából ismert ottan egy eldugott patakmedret, abban állt egy vízfogyott gazdátlan vizimalom. A természet szégye már régen másfelé irányította a hegyipatak vizét és csak egy csordogáló erecske maradt a kerek hajtó erejű patak vizéből. A malomkörüli zombik és nádas, mögötte az égnek nyúló sziklás, bokros hegyoldal biztosította a menekülés lehetőségét. Ebben az elhagyott malomban tanyázó baglyok, denevérek és egerek között húzódott meg Ökrös Dani.

számos, permetezésre, beporozásra, földbe fecskendezésre való és más módon alkalmazandó növényvédő szer van. Ezek rendszeres ható-alkatrészei a réz, arzén, higany, kén, vagy valami egyéb mérgező anyag. Békevilágban a gazda a legtöbb növényvédőszerrel elég jól ismeri, a gyárosok üzleti versenye is elég nagy, úgy hogy a hamisítások nem olyan gyakoriak. Háborúban azonban e téren is mindenféle pótlékra vagyunk utalva; nem kell mást említenem, mint azt, hogy a kék rézgálic ma már alig kapható, helyette fehér gálic (cinkszulfát), vagy éppen fekete gálic szolgál a permetezőlé készítésére. Minthogy pedig ezek az új anyagok kevésbé ismeretesek, beszerzésük bizalmi kérdés és ezzel a bizalommal a hamisítók tőlük telhetőleg vissza is élnek. Az ilyen természetű hamisítások leküzdésére több törvényes intézkedés szolgál, így a növényvédelmi szerek gyártásához és forgalombahozatalához külön engedély szükséges, rendeletek szabályozzák forgalombahozataluk módját, elnevezésüket, megjelölésüket, stb. Mindezekről a tudnivalókról a vegykísérleti állomások adnak szakszerű felvilágosítást és adott esetben ők állapítják meg a hamisítást is.

Egyes takarmányfélék hamisítása is előfordul, különösen, ha aprított őrölt takarmányról van szó. Takarmánylisztbe belekevernek, beleörölnék értéktelen növényi részeket (pl. dohos kukoricaszárakat), de fordult már olyan eset is elő, hogy takarmányliszt helyett ú. n. takarmánymeszet, tehát őrölt mészkövet adtak el és a vevő csak akkor fordult egyik vegykísérleti állomáshoz, mikor látta, hogy

Öszre járt az idő. A hegyek oldalára úgy simult az erdő, mint ezerféle terrakotta, ametiszt és rubinvörös színekben pompázó nehéz bársony szőnyeg. A völgyekből hajnalonként füstszínű kékes ködök sompolyogtak elő. A dombok lankáin édesre ért a szőlőbogyó, a szilvák kékjét hamvasra csípte a dér, a földben parázstól félőn kuporgott az érett krumpli. Daninak akadt mivel enyhíteni az éhséget. Vízét adott az erecske, kenyerét pedig a szőlőkben, földeken dolgozó munkások tarisznyáiból lopkodta össze nappali portyázásai során. Csak a megszokott alkoholt hiányolta nagyon Dani. Zsibongó szomjas idegei szinte kiabáltak az enyhet adó, zsibbasztó nedű után... „Úgy élök, mint az ürge... vizön, szömetön, zöccségön...” — káromkodott olykor keservesen, de arra azért nem volt bátorsága, hogy valamelyik közeli falu kocsmájába bemenészkedjen. Élelemszerző körútjai alkalmával, messziről gyakran látta a „tollasokat”. Tudta, hogy ő miatta járják olyan sűrűn a vidéket... De egyszer azután nem bírta tovább. Torokszikkajtó keserűségében kigondolta a tervet, mellyel egy borongós éjszaka meglátogatta a szomszédos falu pincesorát. Megásta a kiszemelt pince falát, majd jócskán beszédve a régen nélkülözött nedűből, visszafelé menet boldogan szorította magához a lopott csobolyót. Az éles, hideg levegőtől tisztuló fejében egy pillanatra megfordult ugyan, hogy hátha nyomra vezetni újabb tette a tollasokat, de jót húzva a lopott kincséből, hamar elhessegette a károgo gondolathollókat.

Nehéz ködös álmából késő délelőtt a malom hidjának dobogása ébresztette fel. Riadtan kapta fel

az asztal alatt, szemben ülő társának. A másik kép a további fejleményeként egy suszterinas gomolyagot ábrázolt, melyből sörösüvegeket, kaptafákat szorongató öklök, betört orrok és tépett fülek meredeztek a szélrózsa minden irányába, hirdelve, hogy a kártyacsatában résztvevők felderítése jól működött és a szabálytalan szerencsejavítás miatt a megtorlás folyamatban van. A két művészi érzékről tanuskodó kép között viszont a józan tárgyilagosságot látszott képviselni az a barnult kartontábla, melyen tintával mázolt ákom-bákomokkal a következő egyszerű és mindenki által érthető mondat volt fölmázolva: „Haragot nem akarok, így hitelt nem adok.” A kármentő rácsai mögül kipislogó kopaszfejű, horgasorrú „jó koma” úgy nézett ki, mint a lombok közül a dögökre leselkedő vén kondorkeselyű. Dani látára felvillantak a keselyűszemek és a horgas ujjak a kis fapadkára már oda is állították az „obligát” decisüveget. Dani lehúzta az „előítalt”, azután cigarettára gyujtva a rács elől széjjeltekintett, társat keresve a gégelocsoláshoz. A sarokban egyedül gubbaszkodó fuvaros „kollegára” esett a választása, kinek bortól csapzott bajusza fölött üvegesen pislogó szemei jelezték a jócskán kimerített szombat-esti örömeiket. Közben a helybeli sármunkás hangászkok is behajlongtak az ivóba. Hangolás után a primás hasára szorított hegedűjét pengetve sunyi vigyorgással várta a hívó kurjantást, amire megkezdheti a banda munkáját. Ez a kurjantás nemsokára be is következett. A keselyű egyre hordta az üvegeket, a kerges, bütykös ujjak egyre sűrűbben pödör-

állatai a „lisztel“ készült takarmányt semmiképpen sem akarják megenni. Az ilyenféle hamisítások használat közben többnyire könnyen felismerhetők.

Az élelmiszerek és fogyasztási cikkek ellenőrzését a földművelésügyi minisztérium végezteti a mezőgazdasági vegykísérleti állomások és a törvényhatósági vegyvizsgáló állomások által. Budapesten és az ország nagyobb városában összesen 19 ilyen közintézmény működik; mindegyiknek megvan a maga, néhány vármegyéből álló működési körzete. Az ellenőrzés a saját vételű vagy beküldött minták szakszerű vizsgálatából áll; hamisítás megállapítása esetén rendszerint maga a vegykísérleti állomás indítja meg a törvényes eljárást az illetékes hatóságoknál. A vegykísérleti állomások működésének javarésze természetesen magára a székhelyükre esik és minél távolabb van valamely helység ettől a székhelytől, annál gyéresebb ott a rendszeres ellenőrzés, különösen a mostani háborús világban, mikor egyrészt a kisebb utazási lehetőségek, másrészt pedig az ellenőrző intézmények személyzetének csökkenése a gyakori vidéki kiszállásokat mind nehezebbé teszi. Ezért az élelmiszerek ellenőrzésében mind szükségesebbé válik nemcsak az érdekelt közönségnek, hanem a hatóságoknak és más közintézményeknek fokozottabb közreműködése is, melyben a csendőrség igen értékes és hathatós módon vesz részt.

A csendőrségnek ez a részvétele az élelmiszerhamisítások leküzdésében vagy közvetett, vagy

közvetlen lehet. Közvetve a csendőr az érdekeltek alkalmi, vagy rendszeres felvilágosításával tehet nagy szolgálatot az ügynek. Kisvárosban, faluhelyen, nem olyan rendkívüli eset, hogy a rossz zsírral, pancsolt borral, hamis fűszerrel vagy egyébbe becsapott kismember elpanaszolja sérelmét a „törzs úrnak“ és megkérdezi, hogy mármost mit lehet ez ellen tenni.

De nemcsak a fogyasztónak, hanem sokszor a forgalombahozó felvilágosítása is szükséges. A falusi kiskereskedő nem maga állítja elő áruját, hanem a nagykereskedőtől, raktárból, vagy gyárból kapja — és mivel a törvényes rendelkezéseket kellőképpen nem ismerheti, de még sokszor áruismerete sem elegendő, bizony elég gyakran előfordul, hogy egészen jóhiszeműen ugyan, de hamisított, vagy más-képpen törvényes kifogás alá eső árut tart. Sokszor maga a kereskedő fordul ilyen természetű kérdésekkel a vegykísérleti állomásokhoz, hatóságokhoz, vagy olyan helyhez, ahonnan felvilágosítást remél kapni.

A felvilágosításon kívül fontos szerepe lehet a csendőrségnek a dugott kereskedelem letörésében való részvétel által is, mert — mint az eddig elmondottakból már többször látható is volt, — a fekete-piac az igazi melegágya a hamisításoknak.

Közvetlenül is többféle módon járulhat hozzá a csendőrség az élelmiszerhamisítások megszüntetéséhez. Sokszor már annak is érezhető hatása van, ha a hamisítók tudják, hogy a csendőrség különösképpen érdeklődik egyik vagy másik fogyasztási cikk minősége, ára, forgalombahozatalának módja iránt, vagy

dig hallotta maga alatt az üldöző csendőr csörtetését.

Egy sziklás terrasra felkapaszkodva azután végkép elhagyta az eszeveszett rohanásban felőrölt ereje. Szemei előtt fekete és vörös karikák táncoltak, fülében zuhogott, robajlott a vér, mint megáradt folyó, torkát eldugaszolta valahonnan a melléből feltörni készülő görcs... Érezte, hogy nem bírja tovább és — készült a végső leszámolásra...

Egy bokor mögé roskadva szeméből kitörülte a csipő izzadságát, remegő ujjakkal teletöltötte pisztolya dobját és mint a sarokbaszorított vad várta az üldözője felbukkanását... Rövid idő múlva a csendőr fődetlen csapzott feje megjelent a sziklapárkány felett. Kalapját elsodorhatta a hajsza útján egy nyuláló ág... Szeme végigpásztázta a sziklatteraszt, mint a fényező az éjszaka égét... Puskáját felfektette, megfogta a sziklaszegélyt, feldobta magát, majd a puskáját kézbe kapva forgó derékkal előre görbülve kémlelődött...

Dani lassan felemelkedett. Két remegő markába szorította pisztolya agyát... káprázó szeme végigfutott a pisztoly csövén, mutatoujja megörbült... „Csett!“ — mondotta az ócska mordály és ez volt az utolsó hang, amelyik a földi életében Dani dobhártyáját megremeglette. Görbülő ujjának nem volt ideje újra megfeszíteni a kakast... A csendőr meghallotta a csettentést, a hang irányába pördült... puskájának tusa a vállgödöréhez dobbant...

Ókrös Dani kis füstfelhőt látott a puskacsó végén megjelenni... homlokán egy ütés... és mint a zsák elterült a földön. Vége volt.

Kitüntetett bajtársaink

A Kormányzó Úr Ó Főméltósága legfelsőbb elhatározásával adományozni méltóztatott a Magyar Ezüst Érdemkeresztet: Szörényi István (1) alhadnagynak, a Magyar Ezüst Érdemérmét: F. Kiss János (2) főtörzsőrmesternek, a Magyar Bronz Érdemérmét: Finta Imre (3), Göögös Bálint (4), Kiss Gábor II. (5), Nagy Kálmán (6), Gábor Lajos (7) főtörzsőrmestereknek és Maros Mihály (8) törzsőrmesternek.

hogy a hozzáfordulóknak ilyen dolgokban tanácsot, felvilágosítást ad. Gyanu esetén a gyanusítottnak is megfelelő módon tudtára lehet adni, hogy káros tevékenysége nem titok és törvényes következményekkel járhat. Pl. a vizezett tejet áruló gazdának beszéd közben meg lehet említeni, hogy a tejjellenőrzés újabban igen szigorú és már sok tejpancsoló megjárta. Itt azonban kellő óvatosságra van szükség, mert megeshetik az is, hogy a jóindulatú figyelmeztetésnek az lesz a következménye, hogy egyik vagy másik élelmiszer egyszerűen eltűnik a piacról a „fekete piac“ útvesztőibe.

Alapos gyanu vagy nyilvánvaló durva hamisítás esetén maga a csendőrség vezeti be a törvényes eljárást az erre vonatkozó szolgálati előírásokban elrendelt módon. Az eljárásnak az a lényege, hogy az illető csendőr mintát vesz a gyanus áruból és helyesen kitöltött mintavételi jelentés kíséretében megküldi az illetékes legközelebbi mezőgazdasági vegykísérleti állomásnak, vagy törvényhatósági vegyvizsgáló állomásnak. Az ott elvégzett vizsgálat alapján a vegykísérleti állomás hivatalból megindítja a törvényes eljárást, vagy pedig — ha ezt valami okból az illető csendőralakulat maga akarja megtenni, — visszaküldi a mintavételi jelentést a mintáról szóló vegyvizsgálati bizonylattal együtt.

A csendőrségnek ezzel a tevékenységével kapcsolatban előforduló egyes kisebb zavaró hibákra kívánom felhívni olvasóim figyelmét. Megtörténik ugyanis, hogy a mintavétel módjában, a minták kezelésében, a mintavételi jelentések kitöltésében (fogalmazásában) tévedések fordulnak elő, melyek aztán a vegykísérleti állomásoknak és az igazságszolgáltatásnak munkáját megnehezítik.

Mindenekelőtt a mintavételnél magánál történnek elég gyakran kellemetlen tévedések; a leggyakoribbak a következők:

1. A minta mennyisége igen kicsiny, úgy hogy a szükséges terjedelmű vizsgálat vele nem végezhető el. Az élelmiszervizsgálat módszerei nem minimális mennyiségeken, nem morzsákon alapulnak, mint a törvényszéki kémia eljárásai, ezért tudni kell, hogy az egyes élelmiszerekből és fogyasztási cikkekből körülbelül mennyi szükséges a szabályszerű vizsgálat elvégzéséhez. Ezt a fontosabb élelmiszerekre és hasonló anyagokra nézve az alábbi felsorolás tünteti fel, mely egyúttal tájékozással szolgál az ott fel nem sorolt esetekre is:

Liszt: 25—50 dekagramm.

Kenyér, süteményfélék: Megkezdetlen egész, vagy legalább is félkenyér; süteményből 25—30 dekagramm.

Tej: 5 deciliter.

Vaj, sajt, túró és más hasonló tejtermék: 10 dg.
Hűskészítmények, hentesárak: 20 dg.

Étkezési zsírok és olajok: 20 dg vagy 2 dl.

Fűszerek, fűszerpótlók, kávé, tea és pótlékaik, izesítőszer és hasonló: Ha zárt csomagolásban vannak, nagyság szerint 1—2 csomagolási egység (papírzacskó, doboz, üveg, stb.), kimért árunál 5 dg.

Bor, ecet és hasonló: Ha zárt palackban árulják, 1 palack, de ne legyen kisebb 7 deciliternél; kimért borból egy liter.

Pálinkafélék: Egy palack, vagy 5 dl.

Növényvédelmi szerek és hasonló: Zártan árulva: 1 csomagolási egység. Nyitottan árulva: Inkább több, mint kevesebb, átlag 25 dg.

2. A beküldött minták csomagolási, burkolási módja sokszor nem észszerű. A mintát úgy kell csomagolni, hogy a vizsgálat megkezdéséig semmiféle változás se történhessék vele és lehetőleg olyan állapotban maradjon, mint mikor vették. Legjobban néhány példával lehet megmutatni az ilyen természetű hibákat: Nagy víztartalmú, félig folyós tehéntúrot nem lehet egyszerűen papírosba csomagolva beküldeni, mert útközben levének legnagyobb része kiszivárog és meg is száradhat. Tegyük tehát széleszájú üvegbe és zárjuk el jól beleillő dugóval. Vagy: Fűszerminta érkezik rosszul tisztított illatszeres üvegben, mely papirossal lazán van bedugva. Eredmény: A minta nagy része útközben kiszóródik, ami pedig megmarad, idegen illatú lesz, — a vizsgáló vegyész pedig nem tudhatja, hogy az idegen szag gyártás közben, vagy azután került-e bele. Sokkal jobb lett volna jól záró papírzacskóban útra tenni. Általában száraz, vagy lényegtelen víztartalmú anyagokat, ha csak lehet, jól záró dobozban, papírzacskóban küldjünk be, de győződjünk meg róla, hogy ezek tiszták-e teljesen és nincs-e valamilyen szaguk; víztartalmú, nedves anyagokat pedig teljesen tiszta és jól bezárt üvegedényben. Romlandó anyagokat (pl. nyáron tejet és tejtermékeket, húsműveket, friss kenyeret) pedig csak akkor küldjünk vizsgálatra, ha bizonyosak vagyunk arról, hogy nem lesznek hosszabb ideig úton és elég friss állapotban érkeznek meg. Ha ez nem lehetséges, legjobban magát a vegykísérleti állomást felhívni mintavételre.

Gondosan kell ügyelni a mintavételnél arra is, hogy a minta valóban átlagminta legyen, mert az élelmiszervizsgálat legtöbbször minőségmeghatározás, ami nem lehetséges jó átlagminta nélkül. Ezért nem lehet különösebb ok nélkül a vizsgálandó anyagnak legrosszabb vagy legjobb részét mintának kiválogatni, hanem előzetes gondos elkeverés, egyesítés után szabad csak mintát venni. Zárt csomagolású árunál azonban nem szabad az egyes csomagolási egységek tartalmát burkolatából kivenni és összekeverni; ilyen esetekben több csomagolási egység beküldése ajánlatos.

Egyetemes szabály legyen, hogy a mintavételnél nem szabad gépiesen, meggondolás nélkül eljárni, hanem itt is, mint a csendőrök sok más szolgálati tevékenységénél, a dolgot először jól át kell gondolni minden részletében, a kivitelről tervet kell alkotni és csak akkor hozzáfogni.

3. Félreértések és felületesség sok hibát okoznak a mintavételi jelentés kiállításánál is. A mintavételi jelentésnek az a célja, hogy bizonyítani lehessen a vett minta és a megmintázott áru azonosságát és ezenkívül nemcsak a szakértői vizsgálat, hanem az igazságszolgáltatás részére is több fontos adatot szolgáltat, ezért jelentősége éppen akkora, mint magának a mintának és megszerkesztésére különös gondot és lelkiismeretességet kell fordítani. Gyakran előfordul, hogy a mintavételi jelentés kitöltője nem tudja, hogy a jelentés egyes pontjaiba mit kell írni és vagy nem ír oda semmit vagy pedig összekeveri az árut a mintával. Megtörtént, hogy vidéki csendőrök kifogásolt áruból mintát vett és cipőkrém dobozban egyik vegykísérleti állomásnak be- küldte, a mintavételi jelentésbe pedig beírta: „Az áru tartálya: Cipőkrém doboz, — az áru jelzése: M. kir. . . csendőrök.” A mintavételi jelentés utolsó pontja különleges körülmények, vagy a megjegyzések közlésére szolgál. Ez a pont legtöbbször kitöltetlen marad, pedig igen fontos felvilágosításokat tartalmazhat arról, hogy mi adott okot a mintavételre (feljelentés, sajtó megfigyelés, panaszok, stb.), mire gyanus a mintát vett áru, vannak-e terhelő körülmények — és más, megemlíteni való dologról. Az alábbi példa szemlélteti a helyes mintavételnek és a mintavételi jelentés kiállításának módját.

Példa: Kisvárosi szatócok jegy nélkül árul lisztet. A lisztre sok a panasz: a belőle készült tészta rosszul kél, a kenyér pedig ragacsos, vizet ereszt és idegenszerűen keserű, mint ezt a helybeli csendőrök személyes tapasztalattal is megállapította. A kenyér fogyasztása után többen betegek lettek. A csendőrök az üzlet raktára mellett levő szennyes, nyirkos helyiségben 25, egyenként 80 kilós zsákban megtalálják a lisztet. A zsákokon ez a felirat van: „Egységes búzaliszt” és egyszerűen zsineggel vannak bekötve, tehát nem tekinthetők zártak. Ezenkívül az üzlethelyiségben, a kézi kenyérliszt-tartályban is van mintegy 20 kg liszt.

Mintavétel: A mintavevő 3—4 különböző zsákból, lehetőleg nem a felületről, hanem mélyebbről, egyenként 25—50 dekányi lisztet kivesz, tiszta, sértetlen, kettős papírzacskóba teszi, ezeket megfelelő módon (leragasztással, átkötéssel, pecséttel) lezárja és minden egyes mintát saját jelzésével (pl. egy számmal) és pecsétjével ellát. Hasonló módon mintát vesz az üzletben talált készletből is és jelzésében feltünteti, hogy ez az üzletbeli készletből való.

A mintavételi jelentés kiállítása: A mintavevő pontosan bejegyzí, hogy ki, vagy kik vették a mintát, mikor és hol, kié az áru, ki árusítja, esetleg ki kezeli. Feljegyzí az áru közelebbi megnevezését (minőségét), tehát az adott esetben: „Kenyérliszt.” A következő adatok: Az áru tartálya: „Liszteszsákok”; a tartályok nagysága: „80 kg-os”; az áru tartályán levő megnevezés: „Egységes búzaliszt”; a tartály zárt vagy nyitott volta: „Nyitott”; a készlet mennyisége: „2000 kg” (huszonöt, 80 kilós zsák). A többi adat megállapítása nem okoz nehézséget, azonban a jelentés végén megjegyzésképpen feltétlenül beírandó: „A mintát vett lisztből készült kenyér erősen keserű, nedves, ragacsos és betegséget

okoz. A liszt nyirkos, tisztátalan helyiségben van raktározva.”

Az elmondottakban vázlatos ismertetését adtam azoknak a legfontosabb tudnivalóknak, melyekre az élelmiszerek háborús hamisításainak felismerése és leküzdése céljából úgyszólván minden fogyasztónak szüksége van. Természetes, hogy ennek a közleménynek keretében teljességre nem törekedhettem, de azért mégis abban a reménységben fejezem be mondanivalóimat, hogy csendőrovasóimnak e tájékoztatóval hasznos eszközt adtam kezébe arra, hogy hathatós tevékenységükkel az élelmiszerhamisítások elleni küzdelemben eredményesen kivehessék részüket.

A táborig csendőr.*

Nem nehéz megtalálni őket. Mindenütt ott vannak. Fawakban, városokban, parancsnokságok álláspontjain. Arcukról az értelem, bátorság és fegyelmettség tükröződik vissza. Udvariasan, rövid időmondatokkal, katonásan igazítanak el, mikor dr. vitéz N. csendőrszázados tartózkodási helye iránt érdeklődöm.

A ködös márciusi reggelben van időm elmélkedni az immár hat évtized óta hivatását hűen és igazul betöltő kitűnő testületről. Katonák, tisztviselők, nyomozók. A szegények, nyomorultak pártfogói és útbaigazítói a tanácsalannoknak. Elsősegélynyújtók. Mindenek egy személyben. Itteni szolgálatauk számszorosozottabb, fárastóbb követelményeket kíván. Vad, ismeretlen erdők széléről, sötétben hallgató idegen falvak utcáinak zugából annyi változatban sunyít rájuk a veszedelem. És a táborig csendőrök nyitott szemmel, mindenre elkészülve járják portyázó és biztosító útjaikat.

Beregszászi őrmester fogad a csinos, modern villa bejáratánál. Ha az „Ügynököknek tilos a bemenet” tábla is ott diszelegne a bejáratnál,

* A m. kir. 2. honvéd haditudósító század kiadásában megjelenő Táborig Ujság 1944. március 20-i számából.

Utóvédharcok.

Indul az ellentámadás.

azt vélnéd, hogy Ungváron jársz a csendőrségnél. — Jelentkezem. Felvezetnek. Megkérem kísérőmet, hogy meséljen valamit eddigi élményeiből. A kacskias barna bajuszt viselő derek őrmester egy S.-beli élményét adja elő igazán katonás rövidséggel:

— Nyolc német bajtársunkat támadták meg a bunditák. Páncélkocsikkal siettünk segítségükre. Megérkezésünkkor meglepetéssel tapasztaltuk, hogy a téglákkal beépített abiakú laktanyájuk már romhalmazzá vált. A partizánok garázdálkodása miatt több napja rettegésben élő lakosság újjongva fogadott bennünket és mindenben segített a gonosztevők kinyomozásánál. Rendet is teremtettünk hamar.

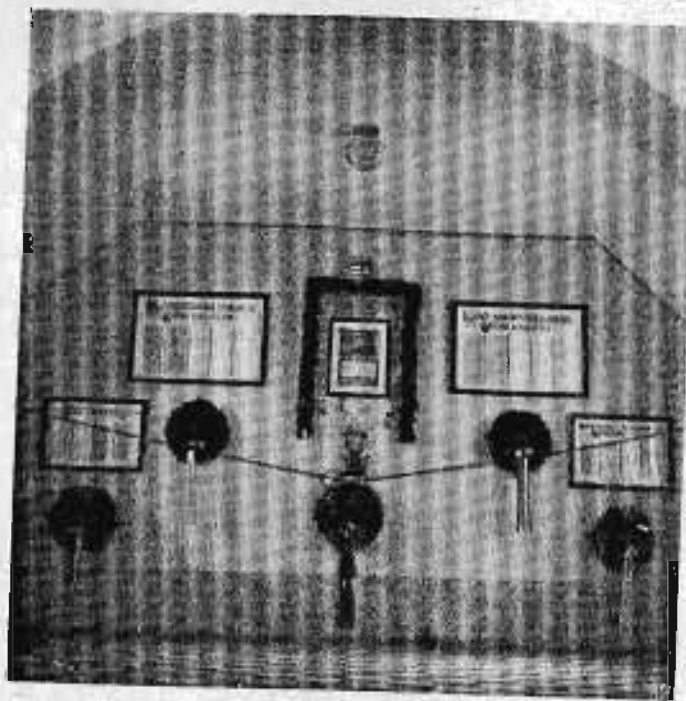
Dr. vitéz N. százados a k.-i őrsnek banditák által való megtámadását meséli el, ugyancsak röviden. — Órákon keresztül véde és verte vissza a komoly erővel megindított támadást maroknyi őrsöm. Támadóinknak, — hátrahagyott nyomokból megállapítva, — komolyabb veszteségeik voltak, míg nálam két csendőr sebesült meg könnyebben. Voltak rémregénybe illő eseteink is, — emlékezik vissza. Így Kiebben egy szökevény, aki háborzongató akrobatikus mutatványának beillő ügyességgel menekült előlünk a háztetőkön, sikerült ártalmatlanná tennünk. A tetőről, emeleteknek erkélyéről-erkélyére szaltózva, került kezeink közé.

— És megdicsőült Hőseink. Igen, vannak. — révedezik el kissé fátyolos hangon a százados. A kievi temetőben fekszenek az 1943 tavaszán és az orvlövészekkel vívott súlyos harcokban elesett bajtársaim. Ők a zálogai annak, hogy a táborig csendőr teljesíti hivatását mindig, mindenütt és minden körülmények között.

Az udvaron vezényszavak. Az új járőröket igazítják el. A legények keményen állnak előljárójuk előtt. Meisimélik a kapott parancsot s kettésével elindulnak... A vadul kavargó szél millió éles tűként veri arcukba a jeges havat. Lélekezetiük fullad, a sikos úton sebesen ver a színik. Arcuk bőre kékre dermedten feszül. Szemmilláikra jéasátrakat rak az erőködéstől kiandorgozó, odafagyott veríték. Előrefeszült derékkal, kemény, acélos tekintettel mennek a parancsban megjelölt cél felé.

Medve József.

A nagyváradai csendőr tanzászlóalj „Hősök csarnoka”.

A nagyváradai csendőr tanzászlóalj házi sportversenye és Hősök csarnokának avatása.

A nagyváradai csendőr tanzászlóalj a járőrtárs iskola befejezése előtt, március 10. és 17-e között, házi sportversenyt rendezett, melyen csapat- és egyéni versenyszámokban három örökös vándordíjért öt tanzászlóalj versenyzői küzdöttek.

Versenyszámok: 3000 m-es síkfutás, kispuska- és hadipuskalövés, kézigránátdobás, rohampálya áthatolás és a jelvénytörő verseny előírt számai.

A lövészeti versenyszámok örökös vándordíját (díszes kivitelű asztali országzászló) a 2. tanzászlóalj, a katonai sportokban az elért legtöbb pontszám jutalmazására alapított örökös vándordíjat (vándorló ös-magyar családot ábrázoló, műanyagból készült szobor) a 4. tanzászlóalj, az összes versenyszámokban elért legtöbb pontszám jutalmazására alapított örökös vándordíjat (ezüst serleg) a 4. tanzászlóalj védte az 1944. évben.

Az egyéni versenyben győztesek: 3000 m-es síkfutás: I. Nagy Miklós cső. 4. tanzs., II. Róth Antal prbeső. 4. tanzs., III. Szilágyi István cső. 2. tanzs., IV. Vertetics Géza cső. 5. tanzs., V. Hunyadvári Bálint cső. 5. tanzs. Kézigránátdobás: I. Békési Ferenc cső. 1. tanzs., II. Matóczy Vilmos cső. 1. tanzs., III. Módos István cső. 3. tanzs., IV. Szücs Miklós cső. 5. tanzs., V. Komáromi József cső. 2. tanzs. Hadipuska: I. Darók János cső. 1. tanzs., II. Zsadányi Mihály cső. 3. tanzs., III. Kiskuti Pál cső. II. tanzs., IV. Schuller Miklós cső. 3. tanzs., V. Orbán József cső. 4. tanzs. Kispuska: I. Damasdi Lajos cső. 5. tanzs., II. Takács Jenő cső. 2. tanzs., III. Berta Béla cső. 2. tanzs., IV. Kiss József II. cső. 1. tanzs., V. Bank János cső. 2. tanzs.

A házi sportverseny keretében március 16. és 17-én jelvénytörő verseny is volt, amelyen 1 hallgató a nagy és 22 hallgató a kis honvéd sportügyeségi jelvény odaítélése feltételeinek felelt meg.

Március 26-án a nagyváradai csendőr tanzászlóalj a tanterem épületében házi ünnepség keretében „Hősök csarnokát” avatott. A hősök csarnokában 5 emlék-

tábla van elhelyezve. A középső márványtáblán, amely előtt díszes kivitelű örökmécses ég, a tanzászlóalj előalakulatainak állományába tartozott hősi halottak nevei vannak bevéve. Külön keretekben elhelyezett négy falitáblán vértanúink, a közbiztonsági szolgálat, az 1914—18. évi és a jelenlegi világháború összes csendőr hősi halottai vannak megörökítve.

A vejlybi pap históriája.

Írta: GALAMBFALVI IMRE.

Ha nem is nálunk történt meg ez a szomorú eset, hanem Dániában, érdekessége miatt méltán tarthat számot minden csendőr érdeklődésére.

Több évvel ezelőtt Sören úr, a vejlybi pap kocsist fogadott Niels Bruus személyében. A kocsis hasznos, lusta, szemtelen fickónak bizonyult, akivel a gazdájának sok baja volt, annyival is inkább, mert maga a pap is lobbanékony, türelmetlen természetű ember volt; szavaiban és tetteiben ő is gyakran túllőtt a célon, de ilyenkor alázatos, keresztényi lélekkel meg is bánta hirtelenkedését s igyekezett jóvátenni hibáját.

Történetünk voltaképpen ott kezdődik, hogy eljegyzést írtak a parókán. Mette, a szép papkisasszony Jörgens Quist járásbíróval tartotta kézfogóját. Sok vendég volt, a mulatság bizony belenyúlt a hajnali órákba.

Az örömapa, Sören tiszteletes, — mikor már az utolsó vendég is elment, — kiment a kertbe, hogy borgözös fejét egy kicsit kiszellőztesse, de meg azért is, hogy utánanézzon a kocsisának, akinek az előző napon azt a parancsot adta, hogy kora reggel kezdje meg a kert felását.

A kocsis az ásó nyelére támaszkodva, diót majszolt, még meg se kezdte a munkát. Gazdája szemrehányó szavaira pökhendi módon válaszolt, majd földhözvágta az ásót s kiabálni kezdett, hogy ő kocsis és nem napszámos.

Sören urat elfogta a pulykaméreg s felkapva az ásót, vagy kettőt a kocsis nyakába sózott vele. Csak akkor döbrent meg, — hogy az ásó éles végével üthetett, — mikor a kocsis nagy jajgatással elvágódott a földön. Rögtön segítségére sietett, de a legény hirtelen felugrott, ellökte magát a papot s átvette magát a kőkerítésen, eltűnt a közeli erdőcskében. A tiszteletes ott is tüvé tett utána minden bokrot, de se őt magát, se a vér nyomát nem találta.

Egy hét múlva — amikor a parókán már kezdett feledésbe menni a kellemetlen eset, — furcsa pletykák indultak a környéken. Itt is, ott is összedugták a fejüket az emberek s azt kérdezték egymástól:

— Hallotta-e szomszéd? A vejlybi pap agyonverte a kocsisát s elásta valahol, mert azóta senki se látta. Gazfickó volt az igaz, de mégis így elbánni vele, mint egy kutyaival... és hozzá: egy pap!

A szállongó hír a járásbíró fülébe is eljutott. Nyomban befogatott s leendő apósához sietett, hogy megbeszéli a további teendőket. Mert — hangesúlyozni se kell, — nevetségessé tartotta ugyan a híresztelést, de egy pap becsületéről s az ő jövőendő boldogságáról lévén szó, nem akarta szó nélkül

Szathmáry fhdgy. felv.

hagyni még az ilyen ostoba, képtelen pletykálkodást sem.

Mikor a járásbíró a parókiaira érkezett, éppen hangos kiabálás hallatszott ki az irodából. Az in-vorstrupi Morton Bruus, — az eltűnt kocsis testvérbátyja, — volt benn a papnál, akit kérdőre vont, hogy mit csinált az öccsével? Az öreg tiszteletest annyira meglepte a durva támadás, hogy jóformán szóhoz se tudott jutni. Helyette a belépő járásbíró rivallt rá az izgatottan hadonászó emberre:

— Hogy mer ilyeneket állítani! Bizonyítson!

— Bizonyítok is! Tanuim vannak! S ha az úr valóban vizsgálóbíró és nem a vádlott prókátor, hallgassa ki őket nyomban! Követelem!

Nem volt mit tenni, már a hivatalnoki becsület is kockán forgott, ezért döntenit kellett.

— Rendben van! — mondta a bíró, — megkezdem a hivatalos eljárást!

Jöjjenek be egyenként a tanuk!

Az első tanú ezt vallotta:

— A kőkerítésen át nem láttam ugyan semmit, de hallottam a pap hangját. Ezt kiabálta: agyonütlek te kutya! Itt döglesz meg a lábam előtt! Csattanást, azután jajgatást hallottam. Egyebet nem tudok.

Egy asszony, meg a lánva egyértelműleg azt állították, hogy a kerítés mögött kétszer is felvillant az ásó vaslapja, de hogy ki ütött és kit, azt nem látták. Kiabálást és jajgatást is hallottak.

A negyedik tanú tette a legsúlyosabb vallomást. Elmondta, hogy az eljegyzést követő éjszakán a paplak mellett ment el. Hirtelen halk zajt hallott

a kerüől. Felmászott a kőkerítésre s bekémlelt. Az éles holdfényben megdöbbenve látta, hogy az öreg tiszteletes, éjjeli hálókabátjával a vállán, valamint éppen elásott s utána az ásó lapjával sokáig egyengette a földet.

Amikor ezt Morton Bruus meghallotta, azt követelte, hogy a bíró ásassa fel a kertet a holttest előkerítése céljából.

Az indítványhoz nyomban hozzájárult a pap is, mert azt remélte, hogy így hamarabb kiderül az ártatlansága.

A vizsgálóbíró el is rendelte az ásást, s az rögtön kezdetét is vette.

Egyszerre csak így kiáltott fel az egyik ásóember:

— Jézus keresztjére! Mi az ott? — Ásója nyomán egy emberi kéz nyult ki a rögök közül, majd egy fej körvonalai tűntek elő.

Mikor a hullát megtisztították a földtől, többen felismerték a Niels Bruus vonásait, ámbar két hatalmas vágás éktelenítette el az orra és a szeme környékét s az arc is már feketedni kezdett.

Ezt látva Morton Bruus hangos jajveszékkel borult az öccse holttestére, majd felugrott s felemelt ököllel a papra akart rohanni, miközben ezt kiáltotta:

— Gazember! Meggyilkoltad az öcsémet!

Ilyen bizonyítékok súlya mellett a vizsgálóbíró kénytelen volt letartóztatni a papot, akit megvasaltatva kísértetett be a kerületi börtönbe.

Pár hét múlva meg volt a főtárgyalás is. Sören tiszteletest, aki teljesen megtört s mindent magára

vállalt, a kerületi törvényszék halálra ítélte. Az aalsói mezőn, sokezer ember szemeláttára ütötte le a fejét pallosával az állami hóhér.

Huszonegy esztendővel a pap kivégzése után egy öreg csavargó vetődött az aalsói parókiára. A pap kérdésére elmondta, hogy Niels Bruusnak hívják, mire a pap megjegyezte, hogy éppen ez volt a neve annak a legénynek is, akit valamikor agyonütöttek Vejlblyiben.

A csavargó ekkor nagyot sóhajtott s ezt felelte: — Nagyon ráfizettem én arra, hogy akkor vállaltam a halott szerepét!

Az öreg aalsói pap ezt hallva, majdnem kővédermelt, megápetesebol magához térve, ételt-italt adott az eicsigázott embernek. Az ital aztán megoldotta a csavargó nyelvét s elbeszéléséből egy valószínűség rémregény bontakozott ki.

Elmondta, hogy valóban ő a halottnak hitt kocsislegény, Bátyjának, Morton Bruusnak unszolására állott be a pap szolgálatába, akit halálosan gyűlölt bátyja, mert nem akarta hozzáadni a lányát. Mint afféle tehetős, gögös parasztgazda, megbocsáthatatlan sértésnek vette a kosarat s elhatározta, hogy bosszút áll a papon. Ismerte a tiszteletes hirtelen, megmondhatatlan természetét s erre alapította aljas tervét. Öccsét kitanította, hogy milyen viselkedéssel ingerelje fel a gazdáját s hajszolja bele valamilyen törvényellenes cselekedetbe.

Mikor a pap őt a lapát nyelével, — nem pedig az élével, — főbeütötte s a homlokán jókora daganat nölt, egyenesen a bátyjához szaladt. Morton Bruusnak az volt a legelső kérdése, hogy látta-e valaki, hogy ő idejött. Válaszára, hogy senki se láthatta, mert az erdőn át futott s az erdőben senkivel sem találkozott, a bátyja a kezét összecsapkodta örömeiben s kacagva azt kiáltotta:

— No pap, most megtáncoltatlak!

Ezután őt jól elbujtatta, hogy senki se láthassa, este pedig ráparancsolt, hogy a kezébe adott ásóval kövesse. A bátyja szintén ásót vett magához s magával vitte a hálókabátját is. Hogy hová mennek ezzel a furcsa felszereléssel, kérdezni se mert, mert ismerte a bátyja kemény öklét s basáskodó természetét.

A temetőárkában egy pár nappal azelőtt hantolták el egy fiatal béréslegény holttestét, aki szerelmi bánatában öngyilkos lett. Ezt a holttestet ásták ki s miután a bátyja az ásóval kétszer az arcába sújtott, az erdőn át bujkálva a parókia kertjéig vitték. Ott a bátyja felvette a hálókabátot, átmászott a falon s neki segítenie kellett, hogy a holttestet is áthúzhassa. Mikor ez megtörtént, a bátyja a hullát a kertben elásta s utána jól elegyengette a földet.

Hogy ez mire volt jó, ő csak akkor értette meg, mikor hazatértek. A bátyja ugyanis egy rend viseltes ruhát s egy zacskó pénzt adott neki, ezt mondván:

— Téged a pap agyonütött, elásott s most ott fekszel a kertjében. Megértetted? Hogy senki ne is sejtse, hogy élsz, el kell tűnnöd a környékről, sőt még az országból is. Ezzel a pénzzel kezd új életet valahol külföldön s a szemem elé ne kerülj,

amíg nem izenek érted, mert akkor vége az életednek! Most pedig lódulj s mire a nap fekel, túl légy hét falu határán!

— Mit volt mit tenni, — folytatta a csavargó nagyot nyögve, — világgá mentem. A pénz egykettőre elfogyott s mert a munkát soha sem szerettem, jött a nyomor. Végigkoldultam három országot, s éppen csak hogy fel nem fordultam a sok koplalástól. Hazajönni nem mertem, mert a bátyám nem izent értem.

Nemrégiben egy kikötői csapszékben véletlenül megtudtam egy környékbeli matrótól, hogy a bátyám már évekkel ezelőtt meghalt. Rögtön hazaindultam, hogy megtudjam, nem maradt-e valami kis örökség utána, de meg azért is, mert bántott a lelkiismeret, hogy azzal a komédiával kellemetlenséget okoztam a tiszteletes urunknak. Bocsánatot akarok kérni tőle... ha ugyan még él, hiszen nagyon öregnek kellene lennie, akkoriban sem volt éppen fiatal ember...

Az aalsói pap a megindulástól hosszú ideig szóhoz se tudott jutni. Amikor megszólalt, csak ennyit mondott:

— Fiam, az én ártatlan lelkészársamat hóhérbárd alá iuttattátok a bátyáddal együtt! Isten irgalmazzon bűnös lelketeknek!

A csavargó erre a fejéhez kapott s szó nélkül elrohant. Másnap egy útmenti fán találtak rá. Megbűntette magát szörnyű bűnéért.

Ez volt a vejlblyi pap szomorú története. Szolgálatára mindazoknak, akik vérük s nem eszük szavára hallgatnak.

Csavaros eszű bűnözők és a tudatlan áldozat.

Írta: NAGY ANDRÁS I. lov. törzsrőrmester (Kunhegyes).

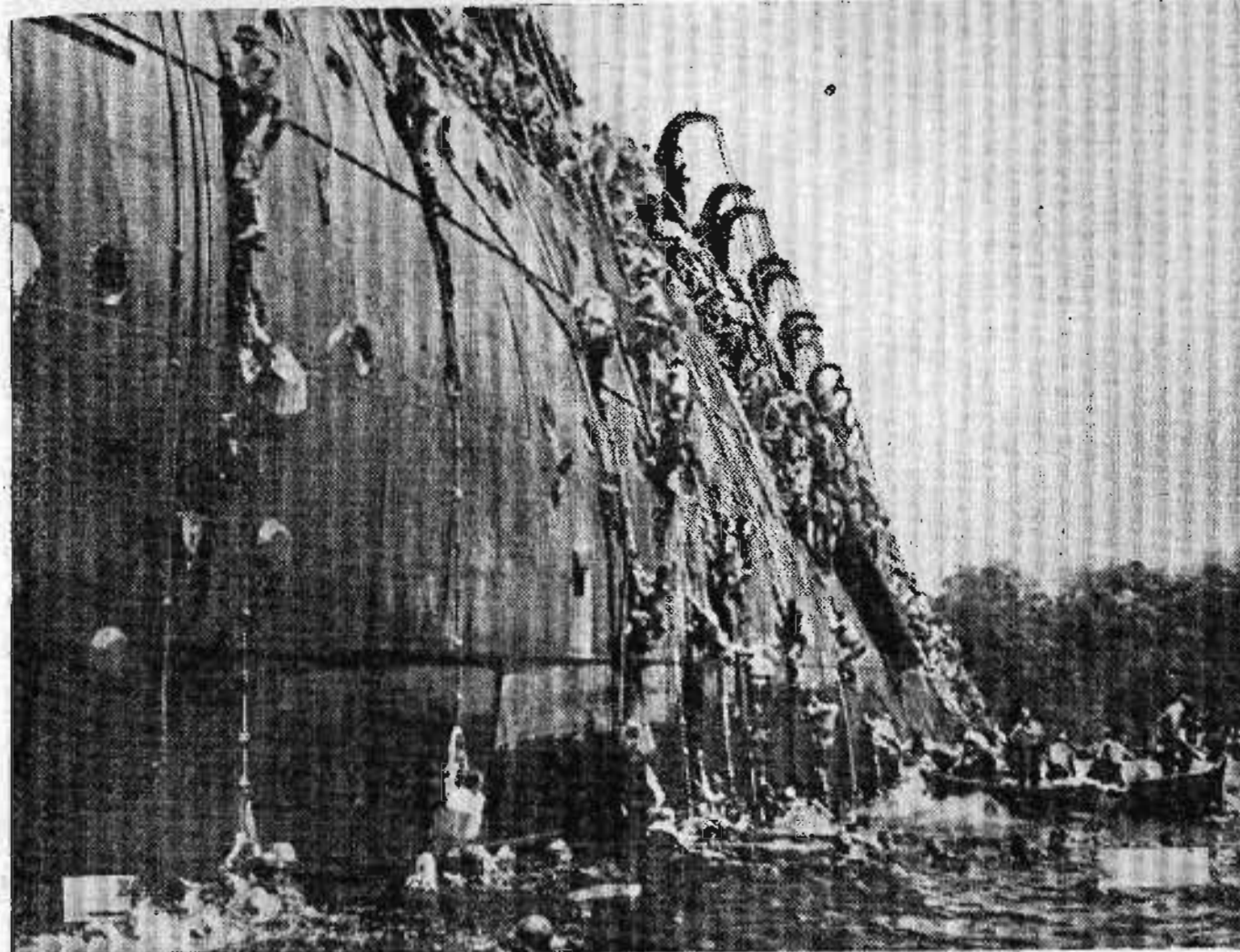
1939 február 21-én, járőrtársammal — Rác Antal próbacsendőrrel — Törökszentmiklós községben helyi ügyeleti szolgálatot teljesítettem. Portyázás közben megszólított egy Novák József* nevű, 65 éves, félszemű, törökszenmiklói nautikáns. Hangját suttogóra fogva, közölte, hogy szeretne tőlem tanácsot kérni, bár nagyon fél, mert az életével játszik. Megnyugtattam, hogy semmi bántódása nem lesz, csak őszintén mondja el, miről van szó.

Novák eladta, hogy 1936 március hó egyik napján megjelent lakásán egy idegen és leveles-dohányt kínált megvételre. Pipás ember léte, kapott az alkalmon és 3 kg-t vásárolt. Az ismeretlen közölte, hogy Szücs Jánosnak hívják és Kunhegyes községben lakik. Az illető kis ideig még elbeszélgetett vele, majd eltávozott.

A dohány megvásárlásától számítva, kb. három hónap múlva az állítólagos Szücs János újból megjelent a lakásán. Azt mondta, hogy a pénzügyőrök elfogták, feljelentették s a bíróság 7 P-re büntette, de nincs pénze, ezért arra kérte, adion kölcsön 7 P-t, hogy a büntetést kifizethesse. A kért összeget átadta.

Körülbelül két hét múlva Szücs ismét megjelent és közölte, hogy a dohány-ügy miatt újból megbün-

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Német tengeralattjáró által megtorpedózott amerikai csapatszallító hajóról menekül a legénység.

tették, ezúttal azonban már 50 P-re. Kérte, segítse ki 50 P-vel néhány hónapra.

Sokalta az 50 P-t s ezért nem akarta átadni, de Szücs azzal fenyegetőzött, hogy a megvásárolt három kg dohányról jelentést tesz a pénzügyőrségen, ami nem 50 P-be, hanem sokkal többbe fog kerülni. A feljelentéstől való félelmében mégis csak odaadta az 50 P-t Szücsnek.

Alig telt el két hét, zsarolója újból jelentkezett, de ekkor már nem egyedül, hanem egy másik ismeretlen emberrel, aki pénzügyőri főszemléstnek mondta magát. Ez az ember nagy hangan mindjárt azzal kezdte: „Most már kézrekerültek, kendtek! Megvan-e még az a dohány, amit ettől az embertől vásárolt?” — s közben Szücsre mutatott. Mivel látta, hogy Szücs a főszemlést kezében van, nem is próbálta magát mentesíteni, hanem azonnal átadta a Szücsből vásárolt dohányt. Az állítólagos főszemlést azt kérdezte tőle: „Tudja-e azt, öregem, hogy leveles dohányt nem szabad vásárolni?”, majd dohány jogtalan vásárlása címén 10 P pénzbírsággal büntette, amit ő azonnal ki is fizetett. A pénzügyőr a pénzt és a dohányt magához vette, azután parancsot adott Szücsnek: „Induljon elöttem!” és lakásáról eltávoztak.

1937-ben és 1938-ban Szücs még több alkalommal megjelent lakásán és emlékezete szerint 30, 50, 100, 50, 35, 15 és 5 pengős összegeket csalt ki tőle.

Minden esetben azzal fenyegette meg, hogy ha a kért összeget nem hajlandó átadni, feljelentést tesz a csendőrségnél a dohány-vásárlásról. Amikor nem volt annyi pénze, amennyit Szücs követelt, kénytelen volt kölcsön kérni valamelyik ismerősétől.

1938. év tavaszán, egyik este, mikor már ágyában feküdt, arra lett figyelmes, hogy szobája ablakát valaki zörgeti. Kiszólt, hogy ki az, mire jól ismert hang válaszolt: „Én vagyok, Szücs János, nyissa ki az ajtót”. Ismerve nevezett telhetetlenségét, azt kérdezte tőle, hogy talán megint pénzre volna szüksége? „A tartozásom akarom kifizetni, mert most van pénzem” hanzott a felelet. Erre ő lámpát gyújtott és beengedte látogatóját. Szücs közölte vele, hogy számítása szerint 390 P-vel tartozik és ezt k akarja fizetni. Zsebéből 4 drb. 100 pengőt vett elő és kérte, hogy a 400 P-ből 10 P-t fizessen vissza. Örömmel adott volna vissza 10 P-t, de csak 5 P-je volt és így csak ennyit tudott Szücsnek átadni. Az ennyivel is megelégedett s jó éjt kívánva eltávozott. A gyenge fényű lámpa mellett a 4 drb. 100 pengőt nem nézte meg jobban, másnap azonban a napfénynél elővette. Megdöbbenve látta, hogy becsapták, mert a 100 pengősök csak különböző színekre befestett papirdarabok voltak. A 4 drb. papírt azonnal el is égette.

Az állítólagos Szűcs János eme gáztettei után csak kb. egy év elteltével, 1939 január 19-én a késő esti órákban jelentkezett ismét a csendőrökéhez hasonló kakastollas kalapban. Kijelentette, hogy csendőr és a szolnoki csendőrőrsről rendelték ki azzal a feladattal, hogy a reá kiszabott 43 P pénzbüntetést hajtsa be. Egy darab papírt is előmutatott és közölte, hogy a büntetése azon van fejtüntetve. Hogy a papírra mi volt írva, nem tudja, mert írni és olvasni nem tud. Mikor közölte, hogy ő semmiféle büntetésről nem tud és nem is fizet, Szűcs pisztolyt vett elő, azt reá fogta és kijelentette, hogy most már nem 43, hanem 47 P-t kell fizetnie, mert követeli a 4 pengős napidíját is. Ha ki nem fizeti a 47 P-t, Szolnokra kíséri és még sok kellemetlensége lehet az ügyből. Visszariadt a kb. 22 km-es úttól, amit a csendőr képében jelentkező zsarolója kilátásba helyezett, s ezért inkább kifizette a 47 P-t. Másnap elmondta az esetet a szomszédjának s elhatározta, hogy csengőkészüléket szerelnek fel, mellyel szükség esetén jelt ad. Mikor ez megtörtént, megállapodtak abban, hogy ha még egyszer megjelenik lakásán az állítólagos csendőr, a csengővel jelezni fogja ezt és az illetőt elfogják.

Január 21-én éjjel Szűcs ismét beszólt az ablakon, hogy nyissa ki az ajtót. Azonnal csengőjelzést adott szomszédjának, aki segítségére is sietett, de Szűcsöt nem tudták elfogni, mert az a segítőlárs közeledtét észrevette és elszaladt.

Számítása szerint 3 év alatt kisebb-nagyobb tételekben kb. 600 pengőt volt kénytelen átadni zsarolójának.

Nováktól megkaptam a Szűcsre vonatkozó személyleírást s megtudtam tőle azt is, hogy Major Ferenc törökszentmiklósi lakos 1936. évben szintén vásárolt valakitől leveles dohányt. A dohányt valószínűleg Szűcs adta el Majornak is.

A panasz felvétele után járőrtársammal elmentem Major lakására, hogy kikérdezzük. Vallomása szerint 1936-ban őt is dohányeladás ürügyével szedte rá egy ismeretlen ember.

Mivel ennek személyleírása teljesen megegyezett a Nováktól kapott Szűcs-féle személyleírással, arra gondoltam, hogy a két tettes ugyanaz a személy lehet. A további nyomozás során útnak fegyvernek községbe vezetett. Az ottani csendőrőrsön a közölt személyleírás alapján sikerült megállapítani, hogy a községben lakik egy dohányárúsítással foglalkozó testvérpár, névszerint Rigó András és László s az őrs ezeket mint szokásos büntetteseket ismeri.

A községi előjáráságtól nyomban kértem két bizalmi egyént és elmentünk Rigóék lakására, ahol sikerült őket megtalálni. Szűcs személyleírása Rigó Andrásra, a pénzügyőri főszemlészé pedig az öccsére teljesen illett, ezért kijelentettem őrizetbevételüket, majd felismerés végett Törökszentmiklósról kísértük őket.

A szembesítés alkalmával Novák és Major Rigó Andrásban ráismertek arra az emberre, aki rászedte őket. Novák Rigó Lászlóban viszont az állítólagos pénzügyőrt ismerte fel. Mivel gyanúsítottaink felismerésük után is tagadtak, szükségesnek tartottam Rigó András feleségének kikérdezését is.

Rigóné — vallomása szerint — több esetben észlelte, hogy férjének pénze van, de amikor megkérdezte, hogy a pénzt honnan szerezte, férje csak

annyt felelt: „Semmi közöd hozzá, fontos, hogy van.” Egy alkalommal látta, hogy férje tengeriszárleveleket szedett, azokat összekötötte és fekete festékkel befestette. Ka-ajjára egy gyufásdoboz nagyságú sárga papírt varrt, majd a befestett tengeriszárleveleket aládugta, s így kalapja hasonló lett a csendőr kakastollas kalaphoz. Amikor férje a kalap díszítésével elkészült, azt egy tarisznyába tette és lakásukról eltávozott, — hogy hova ment, nem tudja — s csak másnap tért vissza. 40 P-t mutatott neki, de ekkor sem árulta el, hogyan jutott a pénzhez. A következő napon ismét eltávozott és visszatérésekor tréfásan odaszólt kislfiához: „A csendőrt urat majdnem megverték.” Ezt önmagára értette. Férjéről nem is kérdezte, hogy hol járt és mi történt, mert az úgysem szokott vele semmit sem közölni.

Rigó András újból kikérdeztük, de még mindig nem akart tudni az elkövetett cselekményekről. Mikor azonban váratlanul megkérdeztem tőle: „Hol vette a csendőrkalapot, amit Nováknál használt?”, anélkül, hogy gondolkodott volna, így felelt: „Nem csendőrkalap, hanem rendes polgári kalap volt.” Mikor észrevette, hogy elárulta magát, megtört és minden cselekményét beismerte. Öccse is részletes beismerő vallomást tett. Mindaz, amit előadtak, megegyezett addigi megállapításainkkal. Rigó András már az első alkalommal rájött arra, hogy az idős, tudatlan, félszemű Novákban megtalálta azt az embert, akitől egy kis ügyességgel huzamosabb időn át kisebb-nagyobb összegeket csalhat ki. Megtévesztésül hamis nevet használt, valótlán történeteket talált ki és azokat részben sikerült is elhitetnie gyanútlan áldozatával. Az első néhány eredményes fellépése után vérszemet kapott és egyre merészebb lett. Csendőrnek adta ki magát, majd öccsével együtt megjárta a pénzügyőr és a jövedéki kihágáson rajtacsípett ember szerepét. Máskor becsületes adós képében jelentkezett Nováknál és annak rossz látását kihasználva, festett papírlapokkal „fizette ki” tartozását s ugyanakkor pénzt is kapott. Rigó András beismerte azt is, hogy a Nováktól visszaszerzett 3 kg dohányt öccse segítségével újból eladta és az árán megosztottak.

A nyomozás befejezése után néhány nap elteltével találkoztam Novákkal, aki nagyon köszönte fáradozásunkat. Megnyugtattam, hogy egy időre sem a „csendőrtúr”, sem a „főszemlész” nem tehetik tisztelőtüké nala, mert mindketten a szolnoki kir. ügyészség fosházában vannak. Novák látható örömmel vette tudomásul, hogy a sorozatos csalás, zsarolás és rablás miatt elfogott két Rigó „kalitkába” került.

A hősiesség csak érez és nem okoskodik s ezért mindig igaza van.

Emerson.

Az ember élete e földön hadviselés.

Vulgata.

Önmagunkkal harcolni a legnehezebb harc, önmagunkat legyőzni a legszebb győzelem.

Logan.

A látszat — nem bizonyíték.

Írta: ELEKES JÁNOS főtörzsőrmester (Naszvad).

Vass Péter pékmester 1941. július 6-án a következő panaszt tette az őrsön: Azelőtti napon Bán József nevű segédének felmondott, mert nem volt megelégedve munkájával és az volt a gyanúja, hogy meg is lopja. Erre Bán István, a segédje apja, akitől ő a pékműhelyt bérelte, szintén felmondta neki a bérletet.

Július 5-én Bán István kijelentette előtte, hogy tovább nem dolgozhat a műhelyében és ha be meri tenni a lábát oda, leüti. Erre magához vette a szerződést és elment az ógyallai főszolgabírói hivatalba tanácsot kérni. Amikor a főszolgabírói hivatalban a szerződést elővette, észlelte, hogy a szerződéssel együtt egy másik borítékot is magához vett, melyben 950 pengő készpénze volt. Amikor Naszvadra visszerkezett, a 950 pengőt a borítékkal együtt a pékműhelyben levő pénzesfiókba tette. Este 11 órakor, amikor a munkáját befejezte, a pénzesfiókból az aprópénzt és az aznapi bevételt magához vette, a 950 pengő készpénzt azonban, mely 9 drb 100 és 1 drb 50 pengős papírpénzből állott, borítékkal együtt a pénzesfiókban felejtette. A pénzesfiókot kulccsal bezárta.

Előadta még, hogy a műhelyhelyiséget Bán István bérbeadó tulajdonos konyhájától egy ajtó választja el. Ezt az ajtót kulccsal bezárni nem lehet. A műhelynek az udvarra is van egy kétszárnyas kettős ajtaja. A belső üvegezett, a külső erős deszkaajtó, amit belülről két vaskapoccsal lehet bezárni. Mivel Bán István tulajdonossal napközben összeszólalkozott, azért távozásakor a műhelyt nem úgy zárta be, mint máskor szokta, hanem a konyha felé nyíló ajtót retesszel, az üveges ajtót kulccsal, a külső ajtót pedig bezárni nem tudta, mert azt csak belülről lehet vaskapoccsal zárni. Bán István meg is kérdezte, hogy az ajtót miért nem úgy zárta be, mint máskor, mire azt felelte, hogy nem akart Bán konyháján keresztül menni.

Július 6-án reggel, amikor a műhelybe ment, látta, hogy a belső üveges ajtajának egy ablaktáblája ki van véve, a tolozár le van feszítve és az ajtó nyitva volt. Azonnal a pénzesfiókjához ment, azt kulccsal kinyitotta és észlelte, hogy a boríték a 950 pengő készpénzzel együtt eltűnt. Gyanúja Bán Istvánra, házigazdájára irányul.

A kivezényelt járőr a helyszínen az alábbiakat állapította meg.

A sértett üzletét az utcától 160 cm magas deszka-kerítés választja el, a bérbeadó konyhájától pedig egy keresztfal, melyen egy kulccsal nem zárható ajtó van. Az ajtón semmiféle erőszak nyoma nem volt látható. Az ajtó nyitva volt. Az udvarra nyíló kétszárnyas kettős ajtó belső üvegezett részéből egy tábla hiányzott, amit a tettes a gitt lekaparása után kivett. Ugyanezen az ajtón a tolozár le volt feszítve. Megállapították, hogy a feszítés 3 cm-es széles vésővel történt. Így a kétszárnyas ajtó kinyílt, de ugyanakkor a középső zár az ajtó kinyitásokor egy kissé megfeszült és megrongálódott. A pénzesfiók zárja teljesen sértetlen állapotban volt. A járőr a helyszínelés alkalmával Bán István konyhájában 1 drb vésőt talált,

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

amely az ajtóban levő vésőnyommal teljesen egyezett. Ez a körülmény azt bizonyította, hogy a betörést Bán, vagy családjának valamely tagja követhette el.

Bán István kikérdezése alkalmával előadta, hogy 1941. július 5-én 23 órakor, amikor Vass Péter sértett a pékműhelyből távozott, kérte nevezettet, hogy a külső ajtót is zárja be, mert biztonságban akarja magát érezni. Vass azonban nem volt hajlandó az ajtót bezárni, ezért távozása után ő és József nevű fia bementek a sütőszobába és a villanyt felgyújtották. Az ajtóból az üveget kivették, az ajtózárat vésővel kifeszítették és így a külső ajtó alsó felét is kapoccsal bezárták. Utána lefeküdtek és reggel a külső ajtót kinyitották, hogy Vass a műhelybe bemehessen. Azt tagadta, hogy Vass 950 pengőjét ellopta, vagy annak ellopásáról bármit is tudna. Előadta, hogy a műhelyajtót azért törték fel, mert július 5-én Vassal összeveszték és Vass azzal fenyegette meg őket, hogy mindnyájukat agyonveri. Azt gondolták, hogy nevezett a külső ajtót azért nem zárta be, hogy éjjel rájuk törjön. Ettől való félelmükben törték fel a belső ajtót a külső becsukása végett, hogy Vass be ne tudjon menni hozzájuk.

Bán József az esetet atyjával egybehangozón adta elő. Ő is tagadta, hogy a pénz ellopásában része volna, vagy a lopásról bármit is tudna.

A járőr arra a meggyőződésre jutott, hogy Bán István és fia a pénzt nem lophatta el, mert akkor a betörést úgy hajtották volna végre, hogy a gyanú ne ellenük irányuljon és egyébként is, amit csináltak, azt meg is indokolták.

A járőr ezután abban az irányban kezdett nyomozni, hogy Vassnak volt-e egyáltalán nagyobb összegű pénze. Megállapította, hogy Vass a községben több egyénnek tartozik, adóssága kb 300 pengőt tett ki és 1 drb. fizetési meghagyása volt 100 pengőről. A július havi pékműhely bérét, ami 30 pengőt tett ki, szintén kölcsön kérte. Az újból kikérdezett sértett azt mondta, hogy a 950 pengőt nővérétől kapta, nővére azonban meghazudtolta. Erre megint megváltoztatta Vass a vallomását s azt állította, hogy a 950 pengőt sütésért kapott pénzből takarította meg.

A járőr megkérdezte erre, hogy ha 950 pengő készpénze volt, akkor a 430 pengő tartozását miért nem fizette ki. A sértett — nyilván meggyőződést akart szerezni a járőr tájékozottságáról — megkérdezte, hogy ugyanbizony kinek tartozik ő. Amikor a járőr közölte ezt vele, azt mondta, hogy ne haragudjanak reá, de neki 950 pengője soha nem volt, a lopást csak azért állította be, mert Bánék az üzletbe bementek és gondolta, hogy a bíróság Bánt elítéli s ő Bántól a 950 pengőt behajtja.

Az őrs a nyomozás eredményéről a komáromi kir. ügyészségnek jelentést tett s ugyanoda jelentette fel Bán Istvánt és Józsefet magánlaksértés büntettségért.

A leírt esetnek szép tanulsága az, hogy a látszat sokszor csal, ezért minden panasz helytállásáról alaposan meg kell bizonyosodni, mindig úgy azonban, hogy ezzel a panaszos érzékenységét ne bántuk. Ez fontos, mert a panaszok nagy része mégis csak igaz, s a kételkedés nyílt mutatása méltán bánatná a sértettet. (Szerk.)

Német fegyvertársunk

Futószalagon készülnek az új harcokcsik.

Hernyótalpas páncéltörő.

A „Tigris” páncélos, a harcér ura.

Az új német páncéltörő.

Önjáró löveg.

Hernyótalpas lödvető.

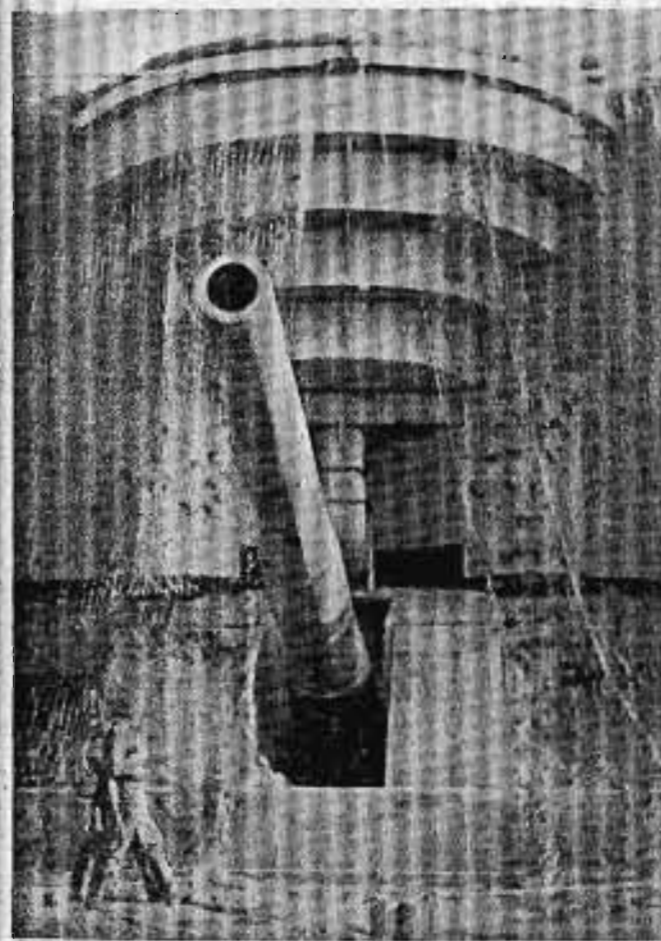
Újabb harceszközei

Tűzel a ködvető.

Újfajta német bomba hatása.

Partvédő löveg az Atlanti-fal védőrendszerében

Harcokcsi-akadályöv az Atlanti-falnál.

EMÉKEZZÜNK!

Csibi Zsigmond boizai őrsbeli 2. oszt. őrmester a románokkal harcolva Zöldesnél 1919 április 16-án elesett.

Kulisits János temesszigeti őrsbeli csendőr csónakon való portyázás közben, mivel a hirtelen feltámadt Kosova-szél a csónakot jelfordította, 1894 április 17-én a Dunába veszett.

Belanka András béli őrsbeli alőrmestert és járőr-társát, Budai János próbacsendőrt, a bokszyebéli vasútállomáson román katonák 1919 április 17-én elfogták és Monoró határában meggyilkolták.

Bodnár Lajos 2. oszt. őrmestert, a bélegregyi őrs parancsnokát és Szilágyi János alőrmestert román katonák 1919 április 17-én Bél mellett sebesülten elfogták, majd Bélmárcskaséken halálra kínozza elvéstelen eltemették.

Lovas Gyula csanakhegyi őrsbeli csendőr 1914/15. telén a petrozsény-környéki havasokban razzia alkalmával megbetegedett és 1915 április 18-án Gyulaférváron meghalt.

Pongrácz Aladár századost, a zilahi szakasz parancsnokát, Ferencz András járásőrmester bánffyhuynyadi, Tóth Ferenc járásőrmester hidasalmási járás- és őrsparancsnokot és Jakabos Pál 1. oszt. őrmester mező-őrményesi őrsparancsnokot vörös terroristák Püspök-ladányban 1919 április 20-án meggyilkolták.

Körmendi Elek 2. oszt. őrmester, a szatmárcsekei őrs parancsnoka és Borbély Károly szatmárcsekei őrsbeli alőrmester a laktanyát támadó vörös katonák elleni harcban 1919 április 20-án elesett.

Uzsvai László németmokrak őrsbeli alőrmestert a csendőrököt megtámadó ruthén kommunista néptömegből 1919 április 21-én Herincsén agyonlőtték.

Resch Mihály őrmester, élesdi járás- és őrsparancsnok 1914 április 24-én lázadó tömeggel vívott harcban Élesden elesett.

Bodor József nyárádszeredai őrsbeli csendőrt 1919 április 24-én román katonák Pócspeitriben elfogták és meggyilkolták.

Pethő Lajos ratosnyai őrsbeli próbacsendőr 1915 április 25-én Ratosnya és Palotailva közt járőrszolgálat közben a Marosba fulladt.

Mózer János dobozi őrsbeli csendőrt a románok 1919 április 25-én Dobozon meggyilkolták.

Schwalb Ernő brassói kerületbeli alőrmester Szerbiában szerzett ragályos betegségben 1918 április 26-án Prijepoljében meghalt.

Bertalan Sándor létkai őrsbeli alőrmestert a románok Kabán 1919 április 26-án agyonlőtték.

Kelemen Károly budapesti 3. lovas tanalosztálybeli törzsőrmester-patkolókovácsot 1929 április 2-án Cegléden vasalás közben a ló agyonrúgta.

Krankilla István emődi őrsbeli csendőr verekedők megfélemlése alkalmával 1904 április 4-én Emődön szenvedett sebesülésében április 28-án Miskolcon meghalt.

Pálfi Károly járásőrmester, munkácsi járás- és őrsparancsnokot kommunista munkások Várpalánka határában 1919 április 28-án meggyilkolták.

Molnár János szomotori őrsbeli csendőrt 1914 április 29-én Szomotorban verekedő gulyások, akik ellen szolgálatilag fellépett, megölték.

Juhász András 2. oszt. őrmester, a velejteji őrs parancsnoka, 1919 április 29-én a csehekkel vívott harcban Velejtén elesett.

KATONAI ISMERETEK

SZAMURÁJ PILÓTÁK.

A japán repülők munkája bámulatba ejti az egész világot. A japán—kínai háború kitörésekor kb. 2000 teljesen korszerű és kb. ugyanennyi második vonalbeli repülőgépe volt a japánoknak. Azóta ez a szám egyre gyarapszik, mert a hadiipar legnagyobb részét a légierők fejlesztésére fordították. Mitszui és Mitszubisi, ez a két japán nagyiparos fektette le a mai japán repülőipar alapjait. Pilótákról gondoskodtak a Dai-Nippon ifjúsági szervezetek, melyek a vitor-

Parancskiadás.

lázó repüléssel készítették elő az ifjúságot a repülőszolgálatra. A japán császári légügyi hivatal szintén csak 1920-ban alakult meg, de Japán légierője húsz év alatt a világ nemzetei között az első közé emelkedett. 1940-ben 280 millió yent fordítottak a pilótaképzésre, ami 15 repülőiskolában történik. Itt az ősi samuráji szellemben nevelik a pilótanövendékeket, akik boldogan és büszkén halnak meg hazájukért és császárukért. Önfeláldozó japán repülők szándékosan zuhannak gépükkel egy-egy ellenséges célra, hogy azt biztosan megsemmisítsék. Ilyen lelkű nép fiait csak győzhetnek!

UTCAI HARCOK.

A főközlekedési útvonalak mentén fekvő városok a ma háborújában, amikor az utak mentén gépesített csapatok törnek előre: belekerültek a harc középpontjába. Ez a helyzet magával hozta, hogy kifejlesztették az utcai harc, melyben sok tüzfegyverrel felszerelt önálló rohamcsapat hajtja végre a támadást.

Utcai harc a partizánokkal.

A rohamosztatok legénysége válogatott gyalogság, rohamutászok, lángszórók, harcukat a zuhanóbombázók és különleges tüzérség is támogatja.

A harcok bevezetéseként megindul a repülőbombázás, amelynek célpontja rendszerint a közutak, laktanyák, pályaudvarok, egyes épülettömbök. Az így „megdolgozott” város szegélyén felfejlődnek a rohamosztatok. Háztól-házig, egyik keresztutcától a másikig folyik a nehéz előreküzdés. A makacsul kitartó védők háztömbökben sáncolják el magukat. Leküzdésüket lángszórósok is végzik, akik löbbeszóró hőfokú lángsugárral kipörkölik őket. A nehézfegyverek kilövésére páncéltörő ágyúk, rohamlövegek vonulnak föl. Szakadatlanul szólnak a géppuskák, támogatásuk mellett törnek előre a rohamcsapatok valamelyik központosan fekvő cél, vagy utca, tér elfoglalására.

Az egyes házak kapuit felrobbantják s az így támadt résen géppisztoly- és kézi gránátokkal nyomulnak a ház belsejébe. Már a helység harc alatt is működésbe lépnek a tüzoltóosztatok, hogy a lángtengert megfékezzék. A légvédelmi tüzérség távol tartja az ellenséges repülőket és kiegészíti a földi harcot.

A helységet védők torlaszok, aknazárak, robbantások, dróttakadályok létesítésével védekeznek. Ha a

Tüzét a gyalogsági löveg.

védő helyesen szervezi meg és vezeli a tüzét, nagy erőket takaríthat meg és azokat ellentámadásra használhatja. Egy-egy helység gyakran többször is gazdát cserél s e közben nagyrészt elpusztul.

Gyűjtekező utcai harc után.

A helység harc egyaránt próbára teszi a támadót és védőt. A végső győzelem a lelkileg erősebbel.

NÉMET NEHÉZTÜZÉRSÉG.

A nehéztüzérség motorvontatású, vagy vasúton szállított lövegekből áll. A lövegcsövek hossza a 40 méter is eléri, az űrméretük is 40—50 centiméter között van. A csövek anyaga különleges, finom acél, hogy a hatalmas gáznyomást elbírja. Egy-egy lövés után fél, sőt egy centimétert is tágulhatnak a csövek, ezért fokozatosan vastagabb lövedékeket alkalmaznak.

A súlyos lövedékeket emelődarú viszi a löveghez. A kilőt lövedék a röppálya legmagasabb pont-

Nehéz löveg szállítása.

Ján 40 kilométer (11) magasságban jár. Egyetlen lövés kb. huszonöt ezer pengőbe kerül. A közel egytonnás lövedék becsapódásakor akkora tölcser keletkezik, hogy abba egy kisebbfajta ház is befér.

ÓVAKODJUNK A KÉMEKTŐL

Hírszerzés és kémelhárítás.

Irta: FERENCZY ODON alezredes.

(7. közlemény.)

Németországban 1907-ben 3, 1908-ban 9 kémeket ítéltek el. 1910-ben a kémkedés lendületet vesz, 103 embert vettek őrizetbe, 1913-ban pedig már 346-ot. 1914-ben 51 ítéletet hozott a német törvényszék és ezenfelül még 135 eset került bíróság elé.

A kémkedés útjáni hírszerzés lényegében háborúban ugyanaz, mint békében, csupán a végrehajtás eszközeiben mutatkoznak némi különbségek. Háborúban sokkal inkább érvényesül az a mondás, hogy „a cél szentesíti az eszközt”. A kémek általában sohasem, de háború idején különösen nem éreznek lelkiismeretfurdalást, hogy feladataikat milyen eszközökkel oldják meg. Fontos a cél és teljesen mellékes, hogy hány embernek kell ezért elpusztulnia.

Békében a kémek működési területeként tekintetbe jönnek elsősorban: a határsáv, a belterület, a központok és az iparterületek.

A határsáv az a terület, melyben minden állam megteszi védelmére a megelőző intézkedéseit.

Ezen a területen vannak azok az alakulatai, melyeknek hivatása a határvédelemben való közreműködés. Ez az a terület, melyben az államok az ellenséges támadást felfogni igyekeznek, illetőleg, amelyen felvonulva, támadásukat megindítják. Ezen a területen vannak az államoknak a szomszéd államok felé védő erődítései.

Ez a sáv az országok egyik legfontosabb területe, ennek részletes felderítése tehát a kémkedésnek is egyik legfontosabb feladata.

A belterület nem minden része érdekli már az ellenéges hírszerzést, de annál inkább a katonai területek, közlekedési és egyéb gócpontok, mint nagyobb városok, iparvidékek stb.; továbbá a vasutak, utak, hajózható folyók és ezeknek műépítményei, vasútállomásai, kikötő és tároló helyei, ahol nemcsak adatokat lehet összegyűjteni, hanem rombolásokra is nyílnak lehetőségek.

Központokban, mint a minisztériumokban, magasabb parancsnokságoknál, az állami élet irányításának kifürkészése, országmozgósítási tervek, előkészületek felderítése célja az ellenéges hírszerzésnek.

Ipari területek, különösen a hadsereg szükségleteit előállító hadianyaggyárak, nemkevésbé azok a gyártelepek, amelyek az életfenntartáshoz szükséges anyagokat állítják elő, szintén célpontjai az ellenéges hírszerzésnek.

Éppígy érdekli a hírszerzést az erőművek, városok villany- és vízműtelepei.

Háborúban a kémek működési területe: a harc-vonal, a hadtápterület, a mögöttes országrész.

Harcvonalban a kémek célja nagy általánosságban a csapatok hadrendjének, felszereléseinek könnyű és nehéz fegyverzettel való ellátásának, a védőállás berendezésének, tartalékok helyeinek, parancsnokságok harcálláspontjainak stb. felderítése.

Hadtápterületen a katonai raktárak, üzemek, kiképző táborok, szállítmányok, közlekedési és híradó vonalak, repülőterek stb. felderítése a cél.

Mögöttes országrészekben háborúban is ugyanazok a területek érdeklik a kémeket (központok, iparterületek), amelyek békében, csak a feladatok fognak bővülni. A súlyt a katonai adatok felderítésére fektetik s különösen érdeklik a csapatok létszáma, fegyverzete, felszerelése, élelmezése, hangulat, a parancsnokok és beosztottak neve, stb.;

a katonai szállítmányok tartalma, neme, nagysága, a katonai raktárak és üzemek fekvése, tartalma, katonai utasítások, stb.;

a katonai épületek, erődök, várak újabb berendezése, élelemmel és hadianyaggal ellátása, aknák és lövegek elhelyezése, megszálló erők stb.;

a vasútvonalak, táviró és távbeszélő berendezések, hidak, repülőterek, ezek állapota, stb.;

a hátsó országrészben folyó katonai kiképzés, az utánpótlás személyben és anyagban stb.;

mikor, hol és mennyi ember vonult be katonai szolgálatra.

Általában ezeket a kérdéseket igyekeznek tisztázni a kémek, ezekre a helyekre, vagy ezek közelebe igyekeznek beférkőzni s ezekkel foglalkozó, vagy egyébként ezekről tudó emberekkel keresik az érintkezést, ismeretséget, barátságot.

VIII.

Már az 1914—18. évi világháborút megelőző években Oroszország, Románia, Szerbia és Olaszország kémkedésének központjában állott az Osztrák-Magyar Monarchia. De nyomát találjuk Franciaország és Anglia ellenünk irányuló kémkedésének is.

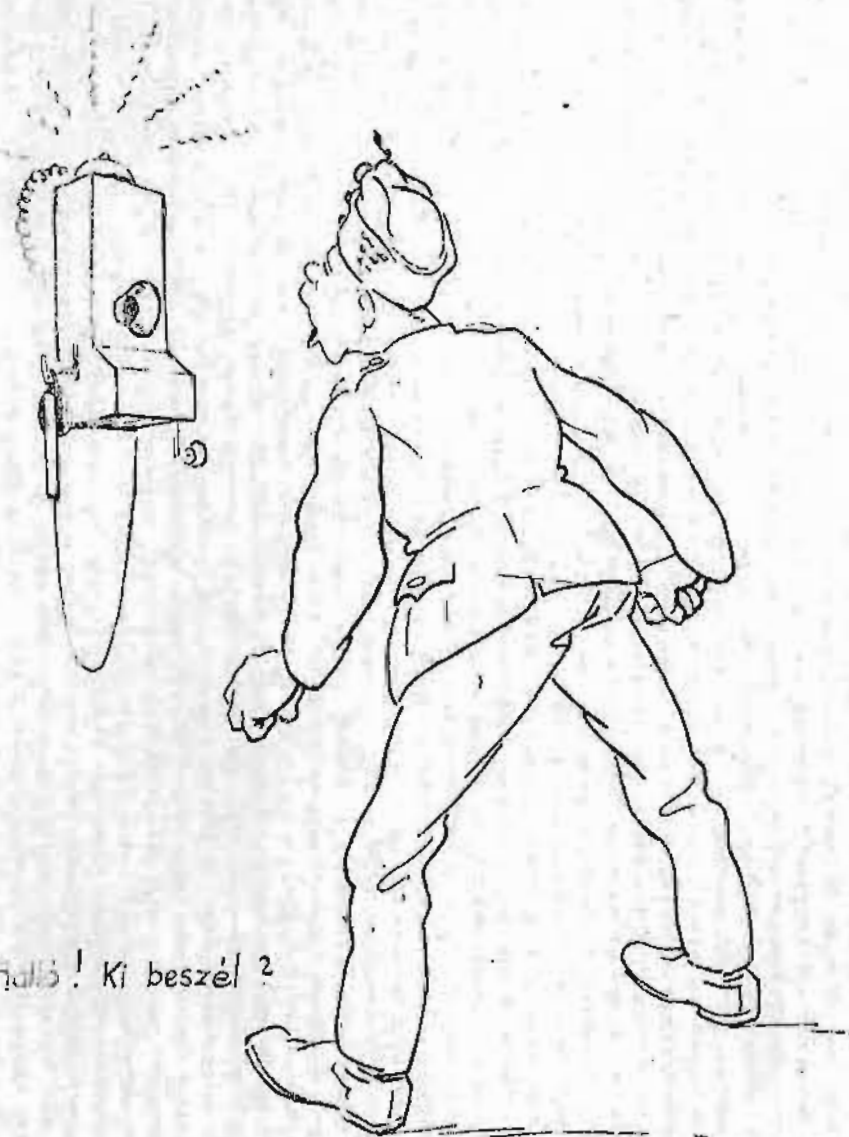
Oroszország részéről a békeidőkben a varsói és kiewi hírközpontok dolgoztak a Monarchia ellen. Az orosz kém szervezet kiméretlen működésével, óriási pénzáldozataival és mételyező működésével vonta magára a figyelmet.

Az említett hírközpontokkal szorosán együttműködött a Monarchia határain elhelyezett határ-biztosító orosz katonaság és csendőrség. Ezeknek a feladatuk volt, hogy a Monarchia csapatai közelében fizetett kémeket toborozzanak.

A hírközpontoknak nagy segítségére volt az orosz titkos rendőrség, az Ochraha, amelynek főként a polgári kémek toborzása volt a feladata.

E szervek működését nagyban előmozdította, hogy a Monarchia szláv nemzetiségi lakossága túlvolt fűtve a nagy pánszláv gondolatától s ezért a szláv nemzetiségű emberek között találták meg legjobban használható ügynökeiket.

Az orosz kém szolgálat erőszakosságával és guruló rubeljeivel legelső sorban a határmenti nemzetiségi vidékeket fertőzte meg. De behatolt a hátrább

Halló! Ki beszél?

Első nap az őrsőn. v. Dobó g. alez. rajza.

fekvő területekre is, éppen a nemzetiségeken keresztül.

Galiciának szlávok lakta vidékeit valósággal megtűzdeltek orosz kémekkel. Az a sok újonnan épült templom a háború előtti időkben nagyjából orosz rubellel nőtt ki gombamódrán a földből. Céljuk a nagy pánszláv eszme hirdetése volt. Ezen keresztül sokat nyert az orosz kém szolgálat is. Élénk emlékezetünkben van e templomokban felfedezett sok rejtett lőszertároló hely és híradóberendezés.

Bár Magyarországnak nem volt akkor közös határa Oroszországgal, mégis megtaláltuk a kémkedés kiépített hálózatát Kárpátalján és a Felvidéken. Orosz vezérkari tiszték járták a vidékeket, mint mézások, cirkuszi birkózók, favágók, napszámosok, koldusok. Sokan közülük több éven át letelepedve éltek városokban, falvakban s 1914 őszén, az orosz betörés alkalmával, mosolyogva üdvözölték régi ismerőseiket.

Az orosz kémközpontokban megszerzett iratokból megállapították, hogy a Monarchia és Németország ellen dolgozó orosz kémügynököknek a száma több ezer főt tett ki, ezzel szemben az elfogottak száma aránylag csekély volt.

Az is igaz, hogy az alkalmazott kémek tömege és az óriási pénzáldozat nem állott arányban az eredménnyel, mert a beszerzett hianyanyag a háború kezdeti sikereire nem tudott döntő befolyást gyakorolni. Ennek okát jórészt a gyengébb orosz vezetésben kell keresni.

Hogy meddig elért az orosz, de más idegen államok keze is a hírszerzés terén, mutatja az a szomorú és közismert eset, hogy a Monarchia egyik hadtestének vezérkari főnökét, Redl ezredest is sikerült hálójukba csalogatniok.

Ezt a kémkedési esetet már sokan feldolgozták, én — mint nyomozás szempontjából tanulságosat — Pilch Jenő „A hírszerzés és kémkedés története” című műve alapján ismertetem.

Az 1914—18. évi világháború kitörését megelőző évek egyikében a bécsi főpostán már hosszabb ideje hevert két poste restante levél „Opernball, 13” címmel. A leveleket, mint gyanusakat, az Evidenzbüro (kémelhárító szerv) felbontotta és az egyikben 6000, a másikban 8000 koronát találtak s ezenkívül két ismert kém címét. A két levelet a porosz-orosz határon, Eydtkuhnenben adták fel.

A címzett személyére vontakozólag minden támpont hiányzott, bizonyos volt azonban, hogy kémgyanú lappang mögötte. Felvetődött az a gondolat, hogy a címzett vagy Bécsben lakik s valamilyen akadály folytán nem tudja a leveleket átvenni, vagy vidéken s csak időnként jön fel a fővárosba. A postán nem emlékeztek, hogy ilyen jellegű levelek korábban is érkeztek volna.

Az Evidenzbüro a két levelet, — lévén azok németországi eredetűek — a német hírszerző irodának küldte el.

Az Evidenzbüro két rendőrtisztviselőt helyezett el a postán, azzal a feladattal, hogy a levélért jelentkezőt tartóztassák le. A két rendőrtisztviselő a posta egyik szobájában helyezkedett el, amelybe a kiszolgáló postatisztviselőtől csengő vezetett. De hiába minden várakozás, lesállítás, a levelekért nem jelenkezett senki, úgy hogy huzamosabb idő elteltével a megfigyelést meg kellett szüntetni.

Az Evidenzbüro mindent elkövetett a címzett személyének felkutatására, de semmi sem vezetett eredményre.

1913. év május közepén a bécsi főpostára ismét két levél érkezett „Nikon Nizetas” névre. A detektívek a postán újból készenlétbe helyezkedtek. A feszültség napról-napra, óráról-órára nőtt, biztak abban, hogy a kém az előkészített csapdába besétál.

Május 25-én délután egy polgári ember jelent meg a főpostán és érdeklődött, hogy „Nikon Nizetas” névre érkezett-e levél. A postatiszt a feltűnés elkerülése végett kiadta a levelet, aláíratta az elismervényt és csengetett a szomszéd szobában elrejtett két detektívnek. A detektívek a szobába siettek, mire azonban a személyleírást a postatisztviselőtől megkapták és az utcára kiértek, már csak annyit láttak, hogy az illető taxiba száll és elrohog.

A detektívek megjegyezték a kocsi számát s minthogy más kocsi nem volt jelen, megvárták, míg a taxi visszajön. A taxi nemsokára visszajött és megtudták, hogy az utasa az egyik kávéház előtt szállt le. Rögtön beültek a kocsiába és a kávéházhoz hajtaták. Utközben átvizsgálták a kocsit és abban egy bőrből készült zsebkész tokot találtak, melyet az egyik detektív magához vett. A kávéháznál megtudták, hogy az illető úr ott egy másik taxiba ült és a Hotel Klomserba vitette magát. A detektívek utána mentek. A szállóban a portástól megtudták, hogy a gépkocsin imént érkezett úr Redl ezredes, a prágai hadtest vezérkari főnöke. A detektívek azt hitték, hogy hamis nyomon járnak. Kiszáratva Redl jött le a lépcsőn s az egyik detektív merész elhatározással elébe lépett és megkérdezte: „Nem az ezredes úr vesztette el ezt a tokot?” Redl zsebéből kivette zsebkészét, újból megnézte a tokot és gyanútlanul felelt: „Igen, igen, ez az enyém, köszönöm”. És ezzel kilepett a szállóból. Itt vesztette el Redl a játszmat, ez volt az a narancshéj, amelyen elcsúszott.

Redl a városba vette az irányt. Az egyik detektív távolból nyomon követte, a másik sietett jelentést tenni felettesének. A kísérő detektív észrevette, hogy Redl idegesen hátra-hátra tekint, papírokat szed ki a zsebéből, azokat apró darabokra tépi és eldobálja. A detektív felszedte az apró papírdarabokat. Redl órákig bolyongott a városban, a detektív pedig a nyomában. Ez így ment estig. Itt követte el Redl a második ballépést, mert kiszolgáltatta a

tárgyi bizonyítékokat, az összetépett leveleket, árulójegyzeteket.

Az Evidenzbüro vezetője, Ronge ezredes, azonnal értesült az eseményekről. Nem akart hinni a hírlének, hogy Redl áruló! Az a Redl, aki évekig volt vezetője az Evidenzbüronek!

Redl a kérdéses este együtt vacsorázott legjobb barátjával, egy államügyésszel, aki előtt folyton öngyilkosságról beszélt. Az ügyész még aznap este közölte távbeszélőn illetékes hellyel a Redl ezredessel folytatott beszélgetést. Akkor már nyilvánvaló volt, hogy a zsebkész tokjának elvesztése nagy gondot okoz Redlnek s joggal következtek belőle arra, hogy nyomában vannak.

Ronge jelentette az eseményt a vezérkar főnökének, aki azt a parancsot adta, hogy egy bizottság keresse fel Redl-t, hallgassa ki és adjon módot, hogy öngyilkosságot kövessen el. A bizottság felkereste Redl-t a szállodában. Redl már levelezőként és arra készült, hogy felakassza magát. Redl a bizottság előtt teljesen megtört, csak azt kérte, hogy hagyják egyedül Ronge ezredessel, neki mindent meg fog vallani.

A bizottság egy mellékszobába vonult. Redl töredelemes vallomást tett. 1910 óta adott át titkos hirtanyagot Oroszországnak. De összeköttetésben állott Franciaországgal és Olaszországgal is. Ezeknek átadta mindazokat a katonai titkos adatokat, amelyek a prágai hadtest parancsnokságnál fellelhetők voltak, s melyekhez mint vezérkari főnök hivatalból hozzájuthatott. A titkos iratokról rendszerint fényképmásolatot küldött. Legsúlyosabb árulása volt, hogy az Oroszország elleni felvonulási terveket is elárulta, bár ezt nem vallotta be. Tagadta, hogy bűntársai is lettek volna.

Az orosz hírszerző szolgálat mindig súlyosabb követelményeket támasztott az árulóval szemben; nem volt már elég, hogy a hadsereg titkait kiszolgáltatta, hanem megnevezte mindazokat a magyarosztrák tiszteteket, akik Oroszországban működtek. Senkisé tudta megérteni, hogy miért fogták el legkitűnőbb hírszerzőinket Oroszországban és végezték ki őket.

A vallomástétel után a bizottság tagjai egy revolvert helyeztek az asztalra és eltávoztak.

Ejfel után egy órakerés dörrenés törte meg a csendet és egy hazajáról, esküjéről megfélemlített hazaáruló tett pontot gyalázatos életére.

A Monarchia elleni kémkedésben a háború előtti időben és a háború alatt Románia is szerepelt. Bár hírszerzése az egységes monarchia ellen irányult, mégis bennünket, magyarokat érintett közelről, mert közvetlen határaink voltak.

Románia az 1883. október 30-án kötött egyezség óta a központi hatalmak oldalán volt. Az 1914—18. évi világháború kitörése után lábhoz tett fegyverrel ugrásra készen állott, hogy a háborúba megfelelő időpontban beavatkozhasson s álmát, „Nagy-Románia” megteremtését megvalósíthassa.

Romániában az igazi pálfordulás az 1912—13. évi balkáni háború után állott be. A „Romania Mare” mozgalom egyre nagyobb arányokat öltött s Erdélyre is kivetette hálóját.

(Folytatjuk.)

HÁROM ÉRDEKES NYOMOZÁS

Írta: FINTA IMRE százados.

III.

A NÁDUDVARI GYLKOSSÁG.

(Befejező közlemény.)

Sárosi Juliánna, özv. Bodorné szomszédja és hozzá bejáratos. Feslett életű. A nyomozás elején már beismerte, hogy szüleitől több ízben lopott apró dolgokat. 1938-ban gyanúsítottként szerepelt az elhalt özvegy ellopott ékszereivel kapcsolatban.

Juhász Imre, felesége és fia. Ellenük nem volt különösebb gyanúk, de szomszédai voltak az elhaltnak s azt gyakran látogatták. Ehhez járult még az, hogy Juhász 18 éves fia a gyilkosság után vett magának egy 70 pengős csizmát.

A gyanúsítottként tekintetbe jövők tisztázását az elhalt özv. Bodorné legfiatalabb testvéröccsének, a 18. évet még be nem töltött Lászlónak kikérdezésével kezdte meg a nyomozást végző járőr.

Miért vált gyanússá Halász László?

Nevezett azt állította, hogy 1940 november és 1941 február közötti időben 5 esetben csöves tengerit, egy esetben egy zsák zabot lopott apjától. Az öt esetben ellopott tengeri 20 zsákot tett ki és azt Galacz Emil nádudvari terménykereskedőnek adta el, úgy tűntetve fel a dolgot, mintha annak eladásával atyja bizta volna meg. Az így eladott terményért összesen 120 pengő körüli összeget kapott. A pénz egy részét elköltötte dohányra és szórakozásra, 60 pengőt félre tett belőle s ezt a tanyájukon levő juhodály gerendáján rejtgette 1941 április 14-ig. Ekkor elővette és Lelkes József kerékpárkölcsonzőnek adta az elcserélt kerékpár árán ráfizetésként.

Halász László előadását ellenőrizve Galacz Emil terménykereskedőtől a következőket tudta meg a járőr: Halász László 1940 november hóban csak két esetben vitt összesen 5.56 q tengerit üzletébe s ezért 67.12 P-t fizetett.

Mind Galacz Emil, mind alkalmazottja a leghatározottabban állították, hogy Halász László nem adott el több esetben náluk terményt. Halász László ennek ellenére is megmaradt és kitartott eredeti előadása mellett. Ez a körülmény Halász szerepét gyanússá tette. A járőr biztosra vette, hogy Halásznak valami takargatnivalója van. Galacz kikérdezése után Lelkes József kerékpárkölcsonzőt is kikérdezték a csendőrök s tőle a következőket tudták meg:

Halász László 1941 április 7-én 10—11 óra közötti időben megjelent udvarán azzal, hogy megtett neki Lelkes „Mobil” gyártmányú kerékpárja. Afelől érdeklődött, hogy használt kerékpárjával elcserélné-e a „Mobil” kerékpárt s ha igen, milyen

összegű ráfizetést kérne? Lelkes 75 pengőt és a hasznait kerékpárt kérte, de 5 pengőt elengedett s így 70 pengőben állapodtak meg. Halász László azzal távozott el, hogy az éppen akkor folyó országos vásárra megy és nemsokára hozza a 70 pengőt. Lelkes azonban hiába várta Halászt, nem tért vissza hozzá aznap, csak 7 nap múlva, április 14-én. Halász azzal mentegette távolmaradását, hogy vásárcor az általa eladott birkák árát nem fizették ki s a pénzt azért nem tudta elvinni.

A kerékpárcsere 1941 április 14-én megtörtént. Halász László az ismeretlen gyártmányú kerékpárt igazolvány nélkül adta át Lelkesnek azzal, hogy Debrecenben a zálogházban vásárolta. Az igazolvány, amit a kerékpárral kapott, lakásukon elkalódozott. Majd előkeresi és később átadja.

Halász a 70 pengőt nem tudta teljesen kifizetni, mert csak 60 pengője volt. Azt ígérte, hogy a 10 pengőt pár napon belül szintén kifizeti. A csere alkalmával kifizetett 60 pengő: 2 drb. 20 s 2 drb. 10 pengős bankjegyből állott. A 20 pengősök kevésbé voltak használtak, mintha most kerültek volna forgalomba. A pénznemek négyrétesen és oldalt voltak összehajtogatva.

Szedjük időrendi sorba és bíráljuk meg a Halász Lászlóval kapcsolatos adatokat.

1. Halász László és Lelkes József között a kerékpárcsere vonatkozó megállapodás 1941 április 7-én történt. Halász ekkor azt ígérte, hogy a 70 pengőt rövidesen viszi, az ígéretével azonban április 14-ig késlett.

2. Özv. Bodor Kálmánné megfojtása és 60—70 pengőt kitevő pénzének eltűnése Halász László és Lelkes közötti megállapodás után 3 nap múlva következett be.

3. A Halász László és Lelkes József közötti kerékpárcsere özv. Bodorné halála után 4 nap múlva, azaz 1941 április 14-én történt. Halásznak ekkor már volt 60 pengő készpénze.

4. Halász azzal mentette magát Lelkes előtt április 14-én, hogy 7-én a pénzt azért nem tudta átadni, mert az általa eladott birkák árát akkor ő sem kapta meg.

5. Halász László már az első nyomozást végző járőr előtt azt állította — ahogy később kiderült — hogy az elcserélt kerékpár árába fizetett 60 pengőt Zobor Gábor nádudvari lakostól kapta az eladott birkákért. A járőr Zobort annak idején kikérdezte és megállapította, hogy Halász állítása nem fedi a valóságot.

6. Ekkor hozakodott elő Halász azzal, hogy a Lelkesnek fizetett 60 pengőt az atyjától ellopott tengeriért kapott pénzből gyűjtötte össze.

7. Halász Lászlónak azonban a tengerilopásra vonatkozó előadása sem fedte teljesen a valóságot, mert a járőr előtt jóval több tengeri ellopását ismerte be, mint amennyit valóban ellopott.

Ezek a gondosan összegyűjtött és szakszerűen csoportosított adatok arra mutatnak, hogy özv. Bodorné pénze jutott Halász László kezébe.

Ezt a feltevést támasztotta alá az a körülmény is, hogy a Lelkesnek átadott pénz úgy névelték, mint kevésbé használatos tekintetében is teljesen azonosnak látszott özvegy Bodorné eltűnt pénzével.

Halász Lászlót kikérdezte a járőr az elcserélt kerékpár szerzésére nézve is. Erre a következőket

adta elő: 1940 május hóban Debrecenbe utazott, mert szobainasnak akart elszereződni, de ez nem sikerült. Nádudvarról elutazásakor 19 pengője volt. Ehhez Debrecenben egy kőműves rokona mellett dolgozva 12 pengőt keresett még s így összesen 31 pengője lett. A kőművesmunka befejezése után az ócskapiacra ment, ahol egy ismeretlen ember 25 pengőért kerékpárt ajánlott neki megvételére. Miután pénze volt és a kerékpárt olcsónak találta, így 25 pengőért megvásárolta. Az ismeretlen ember a kerékpárral igazolványt nem adott, azért nem tudta azt Lelkes Józsefnek sem átadni.

Halász László előadásából kiért, hogy a kerékpár körül nincs rendben valami. A járőr azonban hiába mutatott rá az ellentétes adatokra, Halász megmaradt előadása mellett.

A fiatalokú Halász László mindig újabb és újabb mesékkel állott elő, ezért a járőr előadásait lejegyeztette. Elsősorban arra kérte meg a járőr, hogy írja le az atyja sérelmére elkövetett bűncselekményeket, az azokért kapott összegeket, pénznemeket és vásárlásait is. Halász így sajátkezűleg leírta bevételét, kiadásait és azt is, hogy miután 1941. évben pénzzel állandóan rendelkezett, kölcsönt nem kért senkitől, egy fillért sem. Halász László írásban rögzített előadásával szemben a következőket állapították meg a csendőrök:

I. Halász László 1940 november és 1941 április hónapok közötti időben annyit költött, hogy pár pengő híján megközelítette a lopott tengeriért kapott összeget.

II. Magyar Ferenc és Ákos András nádudvari lakosoktól megtudta a járőr, hogy Halász 1941 január hóban két esetben 1—1 pengőt, másik két esetben pedig 50—50 fillért kért kölcsön tőlük azzal, hogy egyáltalában nincs pénze, de majd csinalni fog és akkor visszafizeti a kölcsönt. Magyar és Ákos ezalatt azt értették, hogy Halász az atyjától lop terményt és abból csinál pénzt. Halász a kért kölcsönöket pár hét eltelté után visszafizette.

A kikérdezett tanúk előadásai alapján megállapították a nyomozást végző csendőrök, hogy Halász Lászlónak az atyjától ellopott tengeriért kapott összegből már pénze nem lehetett. Ezt tudomására is hozta Halásznak a járőr és felszólította, hogy a kerékpár árába fizetett 60 pengő holszerzését igazolja. Minthogy a járőr kezében volt Halász sajátkezűleg írt vallomása, így újabb hazugsággal nem állhatott elő. Halász László önmaga is belátta ezt. Nem is késett sokáig a válasszal s a következőket adta elő:

Az atyjától lopott és Galacz terménykereskedőnek eladott terményért kapott összeget mind elköltötte, dohányra, itálra és szórakozásra. Eddig nem mondta meg az igazat, mert azt akarta, hogy az atyja a válóságot ne tudja meg. Látia azonban, hogy színt kell vallania, ezért megmondja az igazat. Atyja göréiából az 1940 november és 1941 február közötti időben ellopott tengeriből nemcsak Galacz terménykereskedőnek adott el, hanem Kerek Mihály nádudvari lakosnak is vitt 5 esetben lopott tengerit, amiért az illető és felesége 100 pengő körüli összeget fizetett neki több esetben. Ebből a pénzből takarította meg és rakta félre a kerékpárért kifizetett 60 pengőt. Április 9-én este István testvérbátyjával az istállóban együtt feküdtek le. Másnap reggel 1/2 óra tájban csak Róza nevű testvérnénje költé-

sére kelt fel. Özvegy Bodorné haláláról aznap 8—9 óra közötti időben a szomszédjuk fiától, Juhász Lajosól értesült. Azt azonban, hogy a testvérnénjét a konyhában milyen helyzetben találták meg, csak az esti órákban tudta meg, amikor a halottas háznál ő is megjelent. A halottas házhoz azért ment csak este, mert a jószág etetése és gondozása miatt a tanyán kellett maradnia.

Addig, amíg Halász László a Kerek Mihálynak eladott tengeriről nem tett említést, biztosra vették a csendőrök, hogy a Lelkes Józsefnek kifizetett 60 pengő az özvegy Bodornétól elrabolt pénz lehetett. Most azonban kissé ingadozni kezdtek ebben a feltevésükben. De azért gondolták, hogy Halász László előadása ismét hazugság. Ezen nagyon sok fordult meg, éppen ezért nehezen várták a Kerek Mihály és felesége kikérdezésnek eredményét. Kerek és felesége valóban igazolta a Halász László előadásában jelzett tengeri megvételét és azért mintegy 100 pengő körüli összeg kifizetését. Ez a körülmény Halász Lászlóra nézve kedvezőnek mutatkozott. Kerekék részletes kikérdezése során azonban olyan adat is jutott a csendőrök birtokába, ami Halász Lászlóra nézve igen kedvezőtlen volt.

Kerek Mihályné ugyanis előadta, hogy Halász László 1941 március hó második felében 3 kg fohér sósszalonnát lopott szüleitől és azt 6 pengőért neki eladta. Halász László ezt a csendőrök előtt elhallgatta, mert úgy látta jónak. Ez a körülmény mégis csak azt látszott igazolni, hogy a tengeriért kapott összegből Halász László 60 pengőt mégsem tehetett félre. A fellevésük az volt a csendőröknek, hogy ha Halász Lászlónak valóban lett volna pénze, akkor a több tagból álló Halász család részére levágott egy sertés szalonnájából 3 kg-ot nem lopott volna el.

Még egy másik igen fontos körülményt is megtudtak a csendőrök Kerek Mihálynétól. Ez a következő volt:

Halász László 1941 április 10-én a délutáni órákban Kerek Mihályné lakásán megjelenve azt beszélte, hogy aznap virradóra elhalt testvérnénje, özvegy Bodorné szívbajos volt. Halász valószínűnek tartotta, hogy testvérnénje éjjel rosszul lett és Juhászéhoz akart átmenni segítségért, de közben a konyhaajtó mögött elesett, ahol kinyílt a földet is felkaparta, szandáljával pedig a földet felrugdosta, közben pedig egyik kanna vizet is felborította. Halász azt is elmondta, hogy testvérnénje ágya sértetlen volt, az ágynemű csupán fel volt hajtva. Halász azzal fejezte be elbeszélését, hogy megy a halottas házhoz, mert ő még a halott nénjét nem látta.

Halász László még addig nem volt a helyszínen, Juhász Lajosól csupán annyit hallott, hogy a nővérét a konyhában holtan találták meg. Egvebet nem hallott és a részletekről sem tudott semmit. És mégis olyan dolgokról tett említést Kereknek előtt, amiről csak az tudhatott, aki a helyszínen megfordult és ott mindent látott. Ezért Halász Lászlót ismét kikérdezés alá vették a csendőrök, de nem értek el semmit, mert hajthatatlan maradt és megmaradt előző előadása mellett. A csendőrök lemondtak már arról, hogy Halász László beismerő vallomást tesz. Kifogták minden taktikából, a fiatalokú kifogott rajtuk.

A nyomozást végző járőr elhatározta, hogy Debrecenbe utazik és megállapítja, valóban dolgozott-e Halász László kőművesek mellett s hogy keresett-e ott 12 pengőt? Ezzel azt akarták tisztázni, hogy Halásznak lehetett-e pénze annak idején az elcsereált kerékpár megvásárlásához, vagy sem.

Mielőtt Nádudvarról elindultak volna Debrecenbe, szükségesnek tartották írásban rögzíteni és az alosztályparancsnokságnak jelenteni a Halász László ellen szóló gyanuokat. A községháza kikérdező szobájában már hozzá is láttak írógépen a jelentés összeállításához, amikor arra gondoltak, hogy Halász Lászlót jó volna még egyszer az enyhítő és súlyosbító körülményekre nézve felvilágosítani. Ez a felvilágosítás a jelen volt bizalmi egyének jelenlétében meg is történt. Megmagyarázták Halásznak, hogy a makacs tagadás súlyosbító, míg a töredelmes beismerés enyhítő körülmény lehet. Ezt a büntetőtörvénykönyvben meg is mutatták s megtörténtét vele alá is iratták, hogy le ne tagadhassa. Még egyszer lelkére beszétek Halásznak, hogy mielőtt végleges jelentésük megszerkesztéséhez fognak, mondja meg az igazat, mert a makacs tagadásával csak önmagának árt. Halász László rövid lelkítusa után azt kérdezte, hogy az esetet elmondja vagy sajátkezűleg leírja-e? A járőrvezető felszólította, hogy előbb szóval mondja el, azután le is írhatja. Halász ezután egykedvűen, megbánást egyáltalán nem mutatva, a következőket adta elő:

1941 április 9-én fél 21 óra lehetett, amikor szokásuk szerint az istállóban István bátyjával ruhástól lefeküdtek. István bátyja az ágyon belül, ő pedig kívül foglalt helyet. Bátyja rövid idő múlva elaludt. Ő ekkor óvatosan leszállt bátyja mellől és a 10 perc járásnyira levő testvérnénje, özvegy Bodor Kálmánné lakására ment. Tudta, hogy nénje a konyhaajtót állandóan zárva szokta tartani, ezért egyenesen az oldalablakhoz ment és megzörgette. Onnan a konyhaajtóhoz menve 1—2 percig várakozott, amíg a konyhából lépéseket hallott. Majd utána testvérnénje kiszólt a zárt ajtón keresztül, hogy: „Ki az?” Miután nénje őt a hangjáról felismerte, az ajtót kinyitotta és azonnal beengedte. Köszönés után mindketten a sötét szobába mentek, ahol nénje az ágy szélére ülve azt kérdezte tőle, hogy miért jött? Ő azt válaszolta, hogy József bátyját keresi, mert annak légvédelmi szolgálatra kell bevonulnia. Közben a nénje kifogásolta, hogy ilyen

késő éjjeli órában zavarta, emiatt közöttük rövid szóváltás történt. Nénje még a seprőt is felkapta és meg akarta ütni, de ő a konyhába kiugrott előle. Nénje utána ment. Ő megragadta ott nénje nyakát és a földre lenyomva, térdelő helyzetben mintegy 2 percig szorította. Hanyattfekvő nénje a kezével való kapkodás közben a feje mögött volt vizeskannát felborította, ezután rugdosni kezdett, majd teljesen elcsendesedett.

Ezután ő visszament a hálószobába és az éjjeli szekrényen talált lámpát meggyújtotta és kivitte a konyhába. Ott a hanyatt fekvő, felhúzott lábú, felgyűrődött ruhájú nénjéhez ment és meggyőződött arról, hogy meghalt-e vagy sem? Miután látta, hogy meghalt, visszatért a szobába és a záratlan szekrényben pénz után kutatott. Egy félóra kutatás után a szekrény felső polcán egy keményfedelű kis könyv lapjai között két darab 20 és két darab 10 pengőt, egy kis dobozban pedig 12 pengőt kitevő, különböző nemű váltópénzt talált. Miután a 72 pengőt magához vette, a szekrényben mindent elrendezett. Ezután a lámpát eloltotta és a konyhaajtót kilincsre betéve, míg a külső köpenyajtót nyitvahagyva, távozott a lakásból. A tanyájukba ugyanazon az úton ment vissza, amelyiken jött. Az istállóban alvó István testvére mellé sikerült úgy visszafeküdni, hogy az sem az eltávozását, sem a visszatérését nem vette észre.

Az elvitt 72 pengőből 12 pengőt cukorra s dohányra költött, 60 pengőt pedig Lelkes Józsefnek adott az elcsereált kerékpárért.

Halász László beismerő vallomása igazolta a törvényszéki orvosoknak azt a megállapítását, hogy özvegy Bodorné halála az utolsó étkezés után rövid idő múlva következett be. Halász László előadását Gergely Margit nádudvari lakos tanuvallomása erősítette meg, mert az illető 1941 április 9-én 22—23 óra közötti időben lámpafényt látott kiszűrődni özvegy Bodorné lakószobájából. Ekkor kutatott Halász László a pénz után.

A fiatalokú Halász László elkövette testvérgyilkosság nyomozása ezzel befejeződött. A fiatalokú bűnös lelke mélyéig romlott volt, borzalmas munkáját megfontoltan, öreg bűnöző ügyességével hajtotta végre. Megbánást egyáltalán nem mutatott, bár a karján állandóan gyászkarszalagot hordott.

A nyomozás során tisztázták a csendőrök az elcsereált kerékpár szerzését is. Halász László végül

Ne írjunk köszönő levelet árúk jó minőségéért, olcsó árúért stb., mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem tehetnek hirtverőt semmiféle üzletnek!

Csak kifogástalan árú

üzletelő cégek hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hogyha olvasóknak a vásárlások során bármelyik cég ellen kifogása merül fel, ez a mi tudomásunkra jasson. Kérjük tehát olvasóinkat, közölék velünk kifogásaikat, hogy legrossz esetben törölhessük hirdetőink sorából az illető céget.

is beismerte, hogy nem vásárolta azt, hanem Debrecenben lopta egy üzlet elől. Halász a járőrt el is vezette ahhoz az üzlethez, amely elől a kerékpárt ellopta. Ennek alapján sikerült megállapítani a kerékpár gazdáját is.

Halász ügyében a debreceni kir. törvényszék fiataalkorúak bírósága 1941 június 20-án a főtárgyalást megtartotta és miután az előre megfontolt szándékot nem látta teljesen bizonyítottnak, 6 évi fegyházbüntetéssel sújtotta.

Tanulság:

A legfőbb tanulság, amit ez a nyomozás nyújt, hogy a nyomozó alosztály értesítését nem szabad főbenjáró bűnyűben halogatni. A késedelem mindig megnehezíti a munkát. De éppúgy tanulság az is, hogy nehéznek ígérkező ügyben vezényeljük ki mindjárt a legügyesebb, legtapasztaltabb nyomozó-csendőröket és ne kísérletezzünk kevésbé tapasztaltakkal. Jóvátehetetlen hiba lehet ez, mert a nyomozásnál elkövetett hibák nehezen hozhatók helyre.

Meg kell szivlelni azt is, hogy az őrs inkább óvatosabb legyen egy fokkal, mint elhamarkodott. Amint az őrs értesült özv. Bodor Kálmánné haláláról, az ügyészségnek — bár kifejezésre juttatta a hullán talált elváltozásokat — olyan értelmű jelentést tett, hogy az elváltozások az elhaltnak betegségeire vezethetők vissza, így bűncselekmény nem valószínű. Röviddel utóbb kénytelen volt ezt a jelentését megváltoztatni.

Ha a bűncselekmény mellett a legkisebb valószínűség is szól, kérni kell a boncolást, mely a legtöbb esetben tisztázza a bizonytalan kérdéseket.

A nádudvari gyilkosság nyomozása egyébként kiváló csendőri munka volt, hasonlóan a két előbbihez. A „Mindenki gyanús, aki él” jelszóval felsorakoztatott gyanúsítottak közül helyes érzéssel emelték ki a kiskorú Halász Lászlót. Kitartó munkával hazudozásai rábizonyításával szellemileg törték meg az elvetemült testvérgyilkost. Minden előadását nyugodtan meghallgatták, de ellenőrizték is és hazudozásait minden alkalommal elébe tárták, rávezetve ezzel őt arra, hogy nincs kiút, csak ha igazat mond.

Ügyes fogás volt, hogy az állandóan hazudozó gyanúsítottat saját magával plejeztették le azáltal, hogy leiratták vele vallomását s amikor később ismét másként vallott, már nem tagadhatta le előbbi állításait.

Ezzel a „Három érdekes nyomozás” ismertetését befejeztem. Azt igyekeztem bennük különösképpen bemutatni, hogy tudással, kitartással és nyugalommal — a nyomozó e három főerényével — minden nehézséget le lehet küzdeni.

SZÜTSY IMRE ny. vezérőrnagy.

Március 27-én, életének 60-ik évében, rövid szenvedés után meghalt Budapesten Szütsy Imre ny. vezérőrnagy.

Korai halála fájdalmasan érintett mindenkit, akit valamikor is összehozott Veled a sors, mert mindenki

szerette és becsülte. Határozott, katonás egyénisége és daliás külsője meleg szívet, minden rászorulón segíteni akaró és segítő jóságot takart. Igazi úr és önzetlen bajtárs volt, aki a nyugállományban is a testülete maradt.

1905-ben lépett be a testületbe s véglegesítése után 1909-ig szakaszparancsnok (a mai szárnyparancsnoknak felel meg) volt Alsókubinban, 1912-ig oktatótisz Pozsonyban, majd 1918-ig újból szakaszparancsnok Sopronban. Az első világháborúban hosszú időt töltött a harctéren tábori csendőri minőségben. 1918-tól 1920-ig szárnyparancsnok (megfelel a mai osztály-

Brunnhuber

udvari és kamarai FÉNYKÉPÉSZ

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 41. TELEFON: 134-178

Művész kivitelű fényképek, tablóképek, aquarell, olajfestmények, evezőlapok, igazolványképek, külső felvétel ek

Tichler János

papíráru papírzacskó és gyógyszerészeti papíráru gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Tel.: 123-079

parancsnoknak) Zilahon, 1920-tól 1926-ig hasonló beosztásban szolgál Győrben, 1932-ig beosztott törzstiszt, őrsparancsnokiskola parancsnok és kerületi parancsnok-helyettes Szombathelyen, 1934-ig kerületi parancsnok Pécsen, majd a m. kir. csendőrség felügyelőjének segéd-tiszte, a belügyminisztérium csendőrségi osztálya vezetőjének helyettese, majd az osztály vezetője, 1938 szeptember 1-től 1939 július 31-ig a m. kir. csendőrség felügyelője mellé beosztott tábornok.

Tulajdonosa volt a Magyar Érdemrend Tiszti- és Lovagkeresztjének, a hadidiszítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztnek, a Legfelsőbb Dícsérő Elismerésnek, az Olasz Koronarend Tisztikeresztjének stb.

1944 március 30-án temették el Budapesten, a Farkasréti-temetőben a hozzátartozók, a bajtársak és tisztelők nagy részvételével.

Emlékét kegyelettel őrizzük.

Nyugállományú bajtársaink közül meghalt:

Braun Tamás őrmester (VII. ker.), 1899—1910-ig szolgált,

Jászberényi László törzsőrmester (IV. ker.), 1899—1922-ig szolgált,

Kimpán Sándor őrmester (IX. ker.), 1889—1907-ig szolgált,

Vankó Lénárd főtörzsőrmester (I. ker.), 1904—1926-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

A Csendőrségi Lapok szerkesztőségében a következő csendőrségi könyvek kaphatók:

E-tábori rendszet. Ára a postaköltséggel együtt 2 P 90 f.

Csendőr-lexikon. Ára a postaköltséggel együtt 9 P.

Csak a *Csendőrségi Lapok* 25.342. számú postakártyaképzési csekk számlájára történő befizetéssel rendelhetők meg.

Más könyv a szerkesztőségnél ezidőszent nem kapható. Ha lesz, közöljük.

Egyenruházati cikkek
SZABÓ LÁSZLÓ-nál
BUDAPEST, IX., MESTER-U. 38. Pontos postal kiszolgálás.

EPEKÖBETEGEK próbálják ki a rég bevált „SPECOLITH” epekő-tóát.
Egy doboz 10 napl adag ára: — — — — — P 800 + 006
Megrendelhető a készítőnél:
ÁRENDÁSSY LÁSZLÓ „Flóra” gyógyszerháza,
Pestszentlőrinc, ÖH61-61 175. Telefon: 342-340.

HIREK

Hősi halált halt Kovács Mózes csendőr, az 1944.

április 3-i ellenséges repülőtémadás alkalmával, a horthyigeti őrszlaktanyát ért bombatalálat következtében. Képét következő számunkban közöljük.

Kitüntetések adományozása. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával elrendelni méltóztatt, hogy Dícsérő Elismerése a hadiszalag egyidejű adományozásával tudtul adassék: **Záhonyi Arzén** századosnak, ejtőernyővel ledobott szovjetorosz partizánok által Huszton és környékén irányított partizánszervezkedés felderítése terén kifejtett kiváló és eredményes teljesítményeiért, valamint 1944. évi február 27-én partizánokkal vívott harcban tanúsított hátor magatartásáért; **adományozni méltóztatt a Magyar Ezüst Érdeméremet hadiszalagon: Hidi Miklós** őrmesternek, a Magyar Bronz Érdeméremet hadiszalagon: **Ignézi Károly, Kovács Ferenc** V. főtörzsőrmestereknek és **Fekete Mátyás** törzsőrmesternek, ejtőernyővel ledobott szovjetorosz partizánok által Huszton és környékén alakított partizánszervezkedés eredményes felderítéséért s annak során Huszton 1944 február 27-én, felfegyverzett partizánokkal vívott harcban tanúsított vitéz magatartásukért, — továbbá a Szovjet elleni hadműveletek alkalmából a Magyar Bronz Érdemkeresztet hadiszalagon: **Béres János** tart csendőrőrmesternek, az ellenség előtt teljesített kiváló szolgálataért. A m. kir. VII. honvéd hadtest parancsnoka a Kormányzó Úr Ö Főméltósága által reá átruházott hatáskörben, a Szovjet elleni hadműveletek alkalmából, a Legfelsőbb Hadúr nevében, az alábbi kitüntetést adományozta: a Magyar Bronz Vitézségi Éremet; az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért: **Debreceni Gábor** őrmesternek és **Biró László** csendőrnek.

Nemzetvédelmi Kereszt adományozása. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával az alább felsoroltak részére, a világháborút követő forradalmak és ellenforradalmak, valamint az ország elszakított területeinek visszaszerzése körül életüket veszélyeztető önfeláldozással véghezvitt hazafias cselekedeteik elismeréseként a Nemzetvédelmi Keresztet adományozni méltóztatt: **Szűcs János** I. g. ezredesnek, **Hosvay Ernő** és vitéz **Soós Gusztáv** ny. áll. alezredeknek, dr. nemes **csik-szent-imrei Bálló István, Szili István** és **Szoyka László** századosoknak.

Gazdasági törzstiszti tanfolyam zárószemléje. A budapesti csendőrtiszti tanfolyamoknál 1944 február 3-án kezdődött csendőr gazdasági törzstiszti tanfolyam április 4-én befejezést nyert. A zárószemlén megjelent vitéz **Faragho Gábor** altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője, vitéz **Szabadhegyi Ferenc** vezérőrnagy, a m. kir. csendőrség felügyelőjének helyettese, vitéz **Balázs-Piri Gyula** ezredes, a

Szolgálat előtt

sósorszesz

Szolgálat után

A nagyváradi tanzászlóalj tanzásznad-elsői: 1. Varga Károly, 2. Takács Jenő, 3. Erdélyi István II., 4. Sallai Gyula, 5. Rozsnyai Géza csendőrök.

B. M. XX. osztály vezetője, Mátray Ferenc ezredes, a H. M. 20. osztály vezetője és a tanfolyam tanári kara.

A tanfolyam parancsnoka: Nemesmonostory Jenő ezredes, tanárai: vitéz Legény Béla honvéd ezredes, dr. Toldi Árpád ezredes, Kontra Kálmán alezredes, vitéz Asvány Mihály, dr. Király József, nemes alsó-csernátoni Cseh Lajos, Tóth Károly, nemes Varga László, vitéz Dobó Sándor, vitéz Lenkey Imre g. alezredesek, dr. Bajtaj Dezső hb. alezredes, Kultsár Lajos őrnagy, Somogyi Ferenc II. hadbiztos-őrnagy, dr. Varga Kálmán ó. őrnagy, dr. Rába Lajos g. főhadnagy és dr. Nyakó Ferenc legfelsőbb állami számvevőszéki tanácsos voltak.

A tanfolyamot elvégezték: Náday Ferenc I., Ósz György, Dudás László, nemes berzeviczei és kakaslomniczi Berzeviczy László g. alezredesek, Rieger Mihály, Csaba Zoltán, Tarnay Ferenc II., Kormos Kálmán és nemes kisdobai Décsé Károly g. őrnagyok.

Tartós vezénylés. A m. kir. honvédelmi miniszter úr — a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben — tartósan vezényelte: nemes bikafalvi Máthé Tibor főhadnagyot Szabadkáról Makóra.

Szolgálati Díszérem odaítélése. A m. kir. honvédelmi miniszter úr odaítélte a Szolgálati Díszéremet: Györke Lajos szv. alhadnagynak, Bokor József és Szabó Lajos I. irodai fő-törzsörmszereket.

Díszrettek. A m. kir. honvédelmi miniszter úr okirati díszrettel elismerésben részesítette a kassai VIII. kerület állományában: Illényi István, Sarkadi Antal főtörzsörmszereket, Vörös Ferenc törzsörmszert, Dorogi János, Hetényi János és Vámosi László őrmestereket, ejtőernyővel ledobott szovjetország partizánok vezetésével megalakult orvlövészbandának tűzharc során történt ártalmatlaná tételében való eredményes közreműködésükért és ugyanekkor tanúsított bátor magatartásukért.

Csendőrségi Közlöny. 12. szám. Légi veszélynek és zavaró repülésnek rádió útján való közlése. Halászatilalmi idők újabb megállapítása. Kimért hús csomagolására vonatkozó egyes rendelkezések módosítása. Téli segédlet c. szolgálati könyv kiadása. Bokaszorító szij viselésének megengedése. Harctéri sebesültek és betegek, valamint le nem szerelt hadirokkantak utazása gyorsvonaton. Lakóházak logotálma c. könyv kiadása. Tényleges állományú csendőrtiszthelyettesek gyermekeinek nyári üdültetése. — 13. szám. Szűt. helyesbítése. Önkéntes hozzájárulás felajánlása a m. kir. csendőrség emlékalapjának gyarapítására. Tömegbeli ruházat általános méretszerinti készítése. Csendőrszázalóhoz beosztott hivatásos csendőrlégénység fegyverzete és szerelvénye. Csendőrségi, közellátási szükségletek költségeire elegendő engedélyezése. Csendőrségi gyógyházakban való üdültetésnek ideiglenes szünetelése.

Járőrtársi iskola zárószemléje Nagyváradon. A nagyváradi csendőrtanzászlóaljnál 742 hallgató végezte el a járőrtársi iskolát. A zárószemléjét március hó 29-én és 30-án tartotta meg vitéz Temesvári Endre vezérőrnagy, a m. kir. csendőrség felügyelőjének kiképzési szemlézője. A tanzásznad-elsők kiválóan végezték a következő hallgatók: az I. tanzásznadnál: Varga Károly, Hajnal József, Balogh Béla I., Kovács Sándor I., Legény Pál, Szalai István II., Türi Ferenc, Gera Sándor, Szigetvári Antal, Kiss Lajos I., Kozma János II., Major Ferenc, András Károly, Mórocz László, Novák József csendőrök; a 2. tanzásznadnál: Takács Jenő, Ale Imre, Varga Rafael, Bozzai József, Köbli István, Horváth László, Dénes István, Herta Béla, Bakos János, Kovács Géza, Volosnovszky György, Hegedűs Béla, Magyar János, Tóth Lajos II. csendőrök; a 3. tanzásznadnál: Erdélyi István II., Módos István, Fekete László, Zsadányi Mihály, Urr Béla, Gulyás Lajos II., Bertha István, Bandi József, Czákler Lajos, Furmann István, Gyula József, Varga István V., Józsa István, Bodnár Mihály, Burián Tamás, Szondi Gusztáv, Alexi László, Szováti Gusztáv, Jenei László csendőrök; a 4. tanzásznadnál: Sallai Gyula csendőr, Gordos János prb. csendőrtizedes, Hoppál Sebestyén, Boros Jenő, Temesi Illés, Nagy János III. csendőrök, Csörgő János prb. csendőrtizedes, Németh Tibor Béla, Demeter János csendőrök, Rodek Péter prb. csendőrtizedes; az 5. tanzásznadnál: Rozsnyai Géza prb. csendőr szakaszvezető, Varga Zsigmond II., Szabolcs János, Dér István, Péntek János, Möntör István, Marozsán János, Hidvégi István, Kovács István IV., Csejtei Elek, Szilassy György, Tóth Lajos III., Egyeg József II. csendőrök, Zöld Ferenc prb. csendőr szakaszvezető, Nagy Ferenc II., Csicsék András, Jenőfi Lajos és Sági József II. csendőrök.

A belügyminiszter úr az 1944. április hó 3-iki bombázástól sújtott budapesti városrészek megmentése során ellátogatott Horthy-ligetre is, s az ott szolgálatot teljesítő csendőröknek teljes elismerését nyilvánította a légitámadás alkalmával tanúsított bátor és kötelességű magatartásukért.

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok: A budapesti I. kerületben: Bárkányi Ferenc őrmester, Daróc János prb. csendőrtizedes együtt 24 P 70 f, Gelencsér

István, Jakab Gyula, Brunner Menyhért, Csattos Kálmán, V. Karácsony János csendőrök - és Mocsári Ferenc prb. csendőr együtt 98 P 04 f, Zólyom János, Cselényi József fő-törzsörmszerek, Szöllösi Lajos törzsörmszert, Sisa János csendőr és Nagy István prb. csendőr egyenkint 3 P 21 f, Perjesi István, Kovács István csendőrök együtt 2 P 32 f, Hazafi Pál fő-törzsörmszert és Orbán József csendőr együtt 15 P 11 f; a székesfehérvári II. kerületben: Tösmagi János fő-törzsörmszert, Bakos Mihály őrmester, Csete András, Nagy József, Utasi József és Verestói Dezső csendőrök egyenkint 2 P 50 f, Várnagy István fő-törzsörmszert 9 P 95 f, Pallag Ferenc őrmester 57 P 85 f; a szombathelyi III. kerületben: Varga Lajos, Németh Károly csendőrök együtt 49 P 62 f, Széles István őrmester, Kiss József csendőr együtt 14 P 83 f, Pallós János őrmester, Várhelyi Sándor csendőr együtt 20 P 20 f, Pálmai Péter fő-törzsörmszert, Békefi János törzsörmszert, Havasi János, Kondor Lajos, Keresztúri Ferenc Dani Ferenc csendőrök együtt 18 P 27 f, Horváth Ferenc III. törzsörmszert, Papp József csendőr együtt 2 P, Horváth Boldizsár fő-törzsörmszert, Vörös Ferenc csendőr együtt 6 P 35 f, Marosvári István törzsörmszert, Kocsis Károly csendőr együtt 20 P 13 f, Bánföldi János őrmester, Vágási Dániel csendőr együtt 20 P, Kecskés Lajos, Pálvölgyi Vendel csendőrök együtt 20 P 40 f, Baráth Ferenc, Dohi Gábor csendőrök együtt 20 P 63 f, a pécsi IV. kerületben: Janka István törzsörmszert, Horváth Ferenc csendőr együtt 59 P 40 f, Köszirtes János, Nagy Emil csendőrök együtt 22 P 35 f, Molnár Károly, Nagy János, Császár Gábor csendőrök és Törő Gyula prb. csendőr együtt 33 P 86 f, Tarnóczi János fő-törzsörmszert 37 P 30 f, Tar Lajos törzsörmszert, Szabó István prb. csendőr együtt 39 P 73 f, Tarnóczi János fő-törzsörmszert, Hajba Dénes, Török József csendőrök együtt 148 P 80 f, Nagy László II., Tóth István II., Zámbo János fő-törzsörmszerek, Puskás Antal törzsörmszert, Szilágyi Imre, Zalaréti Ferenc, Szébeni János csendőrök, Bagó Sándor prb. csendőr együtt 109 P 18 f, Simon Márton törzsörmszert, Hernádi István őrmester együtt 5 P 10 f, Kovács Péter fő-törzsörmszert, Hegedűs János prb. csendőr együtt 85 P 40 f, Sümég Ferenc fő-törzsörmszert, Könyves Pál törzsörmszert, Kiss János I. őrmester, Kiss József II., Tóth István XII., Laaskó István, Kovács Ferenc I., Czuppor Gyula, Molnár Péter, Gallai István, Rigó József csendőrök, Tuba Ferenc, Szabó Miklós, Virág Márton prb. csendőrök együtt 36 P 10 f; a szegedi V. kerületben: Kovács Sándor fő-törzsörmszert, Makranczi János, Pülp Gyula csendőrök egyenkint 82 f, Kiss Károly, Okos Tamás csendőrök egyenkint 98 P 25 f, Bogdán Mihály fő-törzsörmszert, Tornócs József csendőr egyenkint 8 P 27 f, Gera Antal, Horváth Gábor csendőrök egyenkint 6 P 20 f, Szénási József törzsörmszert, Beluc József csendőr egyenkint 50 P 33 f, Beluc József, Császár Gyula csendőrök egyenkint 27 P 11 f, Lévali János fő-törzsörmszert, Vörös Ernő, Borók Ferenc őrmesterek, Szénási György prb. csendőr egyenkint 2 P 50 f, Palotai Lajos alhadnagy 99 P 26 f, Deák József fő-törzsörmszert 1 P 34 f, Farkas György törzsörmszert 1 P 33 f, Gelencsér György fő-törzsörmszert 4 P 64 f, Szűcs Ádám törzsörmszert 3 P 31 f, Bánhidi Pál, Kardos István fő-törzsörmszerek, Czákó József, Pintér Sándor csendőrök egyenkint 10 P, Szalóka Ferenc őrmester 5 P, Kláris János törzsörmszert, Lakatos András, Répás Lajos csendőrök, Kovács Antal prb. csendőr egyenkint 2 P 50 f, Bodor Gergely, Farkas Sándor őrmesterek, Kujos István csendőr egyenkint 6 P 61 f, Oze László, Erdős Sándor csendőrök egyenkint 9 P 92 f; a debreceni VI. kerületben: Szamos János törzsörmszert, Lakihegyi Rudolf csendőr egyenkint 15 P 08 f, Hévész Ferenc törzsörmszert, Szemenyei János csendőr egyenkint 15 P 05 f; a miskolci VII. kerületben: Járđánházy Gábor fő-törzsörmszert, Ajnácskői István csendőr együtt 50 P 30 f, Veres

Lukács őrmester, Szombati József prb. csendőr együtt 7 P 94 f, Makrai István törzsörmszert, Palényi János csendőr együtt 10 P 14 f, Czákó János, Hamar László őrmesterek együtt 18 P, Törökéri Adám, Simó Domonkos csendőrök együtt 20 P 34 f, Bacskai László, Kiss Lajos csendőrök együtt 3 P 74 f; a kassai VIII. kerületben: Csomor Géza törzsörmszert, Varga László csendőr egyenkint 2 P 48 f, Gombos István csendőr 5 P 57 f, Papp Kálmán csendőr 5 P 56 f, Sánta József csendőr, Kojtos Sz. György prb. csendőr egyenkint 21 P 51 f, Czagány Sándor őrmester, Molnár Ferenc csendőr egyenkint 1 P 60 f, Almási János őrmester, Koczán László prb. csendőr egyenkint 60 f, Várnagy Imre fő-törzsörmszert 12 P 43 f, Kathi László őrmester 12 P 42 f, Csikvár Imre fő-törzsörmszert, Zalaréti Ferenc őrmester, Fásztör Bertalan, Molnár József III., Nagy Géza, Péderi István, Bihari János II., Deák József, Mocsárka László csendőrök, Főris József prb. csendőr egyenkint 99 P 25 f; a marosvásárhelyi X. kerületben: Tóbiás János, András Ferenc csendőrök együtt 4 P 96 f tettenérőti és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékokat valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Kérelem. A szerkesztőség kéri azokat az alakulatokat vagy bajtársakat, akiknek a folyó évi 3. számú Csendőrségi Lapok-ra nincs szükségük, küldjék azt be a szerkesztőségbe.

Ki tud róla? Ujvári József fő-törzsörmszert, aki mint őrsparancsnok 1939., 1940. évben Nagybaracsán tejesített szolgálatot és 1942. évben nyugállományba ment, fontos ügyben keresi a zombori szárnyparancsnokság. Aki tudja nevezett címét, írja meg a szárnyparancsnokságnak.

SZEMÉLYI HÍREK.

Előléptek alhadnaggyá a szegedi V. kerületben: Bányai József fő-törzsörmszert; törzsörmszertté a kassai VIII. kerületben: Pintér Pál; a szombathelyi III. kerületben: Süle Gyula őrmester; próbacsendőr úzedeessé a pécsi IV. kerületben: vitéz Hajna János, Kispál András; a kolozsvári IX. kerületben: Harcsás Ferenc, György István, Horváth Pál János; próbacsendőr övezetelvé a székesfehérvári II. kerületben: Kovács József Nándor II., Vajás István; a pécsi IV. kerületben: Szabó József, Illyés Jenő, Kovács Sándor II., Antal Ignác, Kiss József III., Csima István, Szilaj Béla; a szegedi V. kerületben: Molnár József IV., Iván András, Antal Imre, Kelenen László, Tabi István, Bíró Benjámin, Szabó Pál III., Kisprumik József, Kelenák András; a debreceni VI. kerületben: Vargyasi Csüdör Mihály, Pál Domonkos, Telek Imre, Dömsödi Antal, Dudás István, Komoróczki Imre, Dömsödi Mihály, Nagy Imre, Bodor Sándor, Erős Antal, Püski János, Szemenyei István, Simon László, Kiss Imre, Janurik György; a kolozsvári IX. kerületben: Juhos Imre, Vlasán István, Hajdu Sándor, Péter András, Zajzon Dénes, Rácz Sándor II., Tatár Béla Vince, Báthori Lajos próbacsendőr.

Kinevezés. A debreceni VI. kerületben: Balogh György I.; a kassai VIII. kerületben: Nagy József IV., Kapos Mihály, Pusztai Bertalan fő-törzsörmszert őrsparancsnokká, Nagy Mihály I., Kelamen Lajos fő-törzsörmszert alesoportvezetővé; a kolozsvári IX. kerületben: Pajotás Pál fő-törzsörmszert őrsparancsnokká, Juhász Gábor, Molnár Imre alhadnagy szakaszparancsnokká kineveztetett.

Véglegesítették az alábbi csendőröket az előírt próbaszolgálati idő letelte után a debreceni VI. kerületben: Aszódi Béla, Csányi Ferenc, Kunstár János, Szilágyi Mihály; a miskolci VII. kerületben: Kovács János VI., Máté Sándor csendőrök.

HANGYA ÉRTED DOLGOZIK!
MAGAD ÉS CSALÁDOD
ÉRDEKÉBEN TÁMOGASDI

MAGYAR PAPIR ÉS IROSZERSZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT
SCHULER ISTVÁN ÉS FIAI
BUDAPEST, V., SZALAY-UTCA 3. SZÁM.
TELEFON: 12-49-08 ÉS 12-98-78.

Sport Maurer István
teljeskörű
szaküzlet
Bpest, VI., Teréz-kör 4. Tel.: 224-894
A „BARROS SZÖVETSEG” TAGJA

ZONGORÁK
Pianinók
vétele, eladása, csere.
Részletre is.
REISSMANN IMRÉNÉ
Budapest, Rákóczi-út 55. szám.
TELEFON: 137-499 • KIRKORVÁNY ÓRÁ

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagyraktára:
PALLADIS
R. T.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. I. EM.
TÁVBESZÉLŐ: 120-013. (A HÖRÖK-TERE KÖZELÉBEN)

Házasságot kötöttek a székesfehérvári II. kerületben: Takács István I. csendőr és Tungli Erzsébet Kéménden, Csapó Gyula őrmester és Benkovics Gizella Bezenyén, Magyar Pál őrmester és Varga Emília Mosonszolnokon, Török János őrmester és Vida Erzsébet Kisbéren, vitéz Baráth Károly törzsőrmester és Pozsonyi Erzsébet Vágsellyén; a szombathelyi III. kerületben: Mészáros János őrmester és Dallos Ilona Szombathelyen, Takács Péter őrmester és Nagy Erzsébet Zalaapáfin, Varga János IV. őrmester és Novák Ilona Répcelakon, Pallós János törzsőrmester és Szilávecz Mária Szepetneken, Tólgyesi József őrmester és Lévay Piroška Murakeresztúron, Páhi László őrmester és Szalay Klára Köröshegyen; a pécsi IV. kerületben: Kincse Antal őrmester és Sólom Ilona Harkányban, Majoros Vilmos csendőr és Kálmán Mária Egerváron, Kovács Imre III. őrmester és Orbán Ilona Sároson, Sütő Ernő II. őrmester és Molnár Gizella Hárcegfalván; a szegedi V. kerületben: Gál István I. csendőr és Miku Rozália Békésen, Molnár János V. őrmester és Kurai Piroška Rozália Püspöktelelén; a miskolci VII. kerületben: Szilka Sándor őrmester és Vasas Erzsébet Egerben, Tóth Lajos III. őrmester és Mihályi Margit Rimatamásfalván; a kassai VIII. kerületben: Kliss József V. őrmester és Molnár Malvin Kassán, Nagy János IV. őrmester és Guba Margit Hevesen, Somogyi Pál őrmester és Kotánczi Hetesi Gabriella Óbón, Péntes Flórián őrmester és Bódi Piroška Egyeken, Skover Ferenc csendőr és Papp Julianna Ragályon, Tóth Imre III. csendőr és Bodolai Erzsébet Nyirbogáton.

Születés. Dr. Jani István főhadnagynak János István László fia; a pécsi IV. kerületben: Varga Géza törzsőrmesternek Klára leánya, Nagy János III. törzsőrmesternek János Ferenc fia, Békési János őrmesternek Ferenc József fia, Kis-házi Gyula őrmesternek Ibolya Zsuzsanna leánya, Deák Vendel főtörzsőrmesternek Mária Mária leánya; a szegedi V. kerületben: Petrich Ferenc őrmesternek Ferenc fia, Nedves György őrmesternek Ferenc fia, Havasi János főtörzsőrmesternek Mária Mária leánya, vitéz Váradi József törzsőrmesternek Anna Mária leánya, Földi Elek őrmesternek Mária Ilona leánya, Kovács Imre II. őrmesternek Julianna Etelka leánya, Halász József törzsőrmesternek Ibolyka Gabriella leánya, Fodor János I. őrmesternek Mária Terézia Aranka leánya; a miskolci VII. kerületben: Tomori Béla főtörzsőrmesternek Zsuzsanna Lenke leánya; a kassai VIII. kerületben: Mogyorós Gál törzsőrmesternek Gyöngyi Hajnalka leánya, Németh Sándor I. törzsőrmesternek Mária Valéria leánya, Erdélyi Ferenc őrmesternek Ferenc fia, Pusztai Bertalan főtörzsőrmesternek Mária Aranka leánya, Vörös István őrmesternek Ilona leánya, Nagy Mihály I. főtörzsőrmesternek József György fia; a kolozsvári IX. kerületben: Vass József törzsőrmesternek Sándor Lukács fia, Pandur János főtörzsőrmesternek Erzsébet Malvin leánya.

Halálozás. Havasi János főtörzsőrmester Mária Mária leánya Vajszkán, Szabó Kálmán őrmester Kálmán János fia Erdőbényén meghalt.

LÁB-, KÉZ-, HÓNALJ-IZZADÁS

csakis helyes testápolással szüntethető meg. E célra szolgál a 30 evnél régebb idő óta kitűnően bevált Molnár-féle **SUDORAN**. Sok csendőrsőrn állandóan használják. Készít: MOLNÁR J. gyógyszerész Bozsok. (Vasm.)

2 tégelynél kevesebbet nem szállítok, 4 tégelynél a szállítási bormentes, 6 és több tégelynél ezenkívül 18% engedmény. Az összeg utólag fizethető.

ÁRA: 2.50 P.

MAGYAR-SIEMENS-MŰVEK Villamossági Részvénytársaság
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 34.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól fogadunk el, hanem másoktól is, tizenöt hasábnál hosszabbat azonban csak előzetes megállapodással. — A közlemények fogalmazási átcsiszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlésnek és a kiegészítésnek joga fenntartjuk magunknak.

A kéziratot a papírlapnak csak egyik oldalára, félhasbosan és lehetőleg trógéppel kell írni. Olvashatatlan vagy névtelen kéziratot nem foglalkozunk. A kéziratok sorsáról ebben a rovatban küldünk üzenetet. Vissza csak akkor küldjük a kéziratot, ha a szerző megcímezett és bélyeggel ellátott borítékot mellékel hozzá. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

A megjelent közleményekre, jenyképekre, rajzokra fenntartjuk tulajdonjogunkat, beleegyezésünk nélkül tehát sem másutt közölni, sem utánnymatni nem szabad őket.

Közlemények különnyomatát a nyomda a szerződésben megállapított árszabás szerint készíti el.

Minden hozzáknak intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jellege alatt. Jellegül legcélszerűbb kisebb helység nevével, vagy ötjegyű számot választani. Aki jellegét nem jelöli meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Levélben akkor sem válaszolunk, ha a beküldő bélyeg mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lexikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyét is fel kell tüntetni. Hozzáknak intézett leveleket nem terelünk szolgálati útra, irójukról és tartalmukról senkinek sem adunk fölvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, az igazságügyi és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrségek, valamint a honvédség, a rendőrség, a bíróságok, az igazságügyi és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 18 pengő, nyugállományú csendőrség részére pedig évi 12 pengő. A legkisebb előfizetési idő: félév.

GYÜMÖLCSFACSEMETE

szükségletét már most biztosítsa, amíg

ROHAMOSAN FOGYÓ

készlet tart.

HODÁCS növényiskolák-nál

BUDAPEST, III., FLÓRIÁN-TÉR 3. szám.

Telefon: 362-724.

Az előfizetési díjat a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára kell befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésekor a nevet, rendfokozatot, a régi és az új címet pontosan és jól olvashatóan kell megírni.

55.555. Makó. Gyászkarzalagot legénység állományúak is viselhetnek. (L. az 1941. évi 53. H. K.-ben — Szab. R. — megjelent 69.958/eln. 2. 4. — 1941. sz. H. M. r-ot). 1943. évi 10. számunk 318. oldalán közölt „Papagáj” jellegű üzenetünkben egyébként ugyanerre a kérdésre adtunk választ.

V. F. főtörm., Gesztely. A „Csendőrerények” c. könyv már sehol sem kapható.

Jászság. Nemsokára feloldják a tilalmat.

Érdeklődő. Tekintettel arra, hogy a háborús viszonyok következtében az oltóanyagok ára is tetemesen emelkedett, az állatorvos nem számított fel túlmagas összeggel. Mint-hogy a kiszállással kapcsolatban egyéb költségei is voltak, a tiszteletdíj méltányosnak mondható.

Ezúttól kezdve. 1. Ha az őrsparancsnok az utánportyázás során a járőrrel találkozva, azt ellenőrizte, utána bevonulni köteles. Olvassa csak el a Szut. 293. pontját! Ha az utánportyázó őrsparancsnok az ellenőrzendő járőrrel nem találkozott, az utánportyázást arra a napszakra kell ellenőrzés-ként beszámítani, amelyre annak nagyobbik fele esett. Ha tehát az utánportyázás nagyobbik része nappalra esett, azt nappali ellenőrzésnek, ellenkező esetben pedig éjjeli ellenőrzésnek kell számítani. 2. Az egész éjszakára terjedő pihenőt is „npő.” rövidítéssel kell feltüntetni a szolgálati lapon. 3. Írjon a szentesi tanszázad parancsnokságnak és kérje vezénylése igazolását. Ott bizonyára nyoma van ki-rendelésüknek. 4. Olasz eredetűnek látszik, de jelenlegi formájában magyaros hangzású név. Megváltoztathatja.

Szebb jövőt. 1. A csendőrségi gyógyházakban az üdültetés ideiglenesen szünetel. Esetleges későbbi megnyitá-sukra a B. M. úr külön fog intézkedni, addig beutalási kérelmek előterjesztése céltalan. (L. 13/1944. sz. Cs. K.-ben megjelent 501.453/XX.—1944. sz. rendeletet.) 2. Egyházi ünnepek: a) A vasárnapok és az egyháziilag elismert ünnepek: b) Husvét. c) Október 31. (Reformáció emléknapja.) d) November 2. (Halottak napja.) e) Karácsony. (L. a 21.104/eln.—1940. sz. H. M. körrendeletet.)

P. A. cső. Ratosnya. 1. Visszahonosítását szolgálati úton kérje a B. M. úrtól. Kérelmének kedvező elintézése esetén megkapja az állampolgársági bizonyítványt. A kérvényhez csatolandó okmányokról részletes felvilágosítást kap lakóhelye közösi előjáróságától. 2. Idegen állam had-seregében töltött szolgálati idő nem számítható be a 6 éves szolgálati jel igényjogosultságának megállapításánál.

Reménység. 1. A nőülési kérvényt a hiányzó okmányok nélkül is beadhatja azzal a jelentéssel, hogy azokat beszer-

zésük után pótlólag terjeszti fel. A halotti anyakönyvi ki-vonat nem fogadható el igazoló okmányként, mert az csak a halálozási időpontjára vonatkoztatva igazolja a megjelölt hitfelekezethez tartozást, már pedig a származás elbírálásánál az a mérvadó, hogy az érdekelt, illetve felmenői milyen hitfelekezet tagjaként születtek. A valószínűsítéshez azonban a halotti bizonyítvány adatai is felhasználhatók. 2. Az egészségügyi szabadság nem számít be az évi rendes ki-szabatba. (L. a 45.845/eln. VII. c.—1933. sz. B. M. körrende-lettel kiadott „Határozványok”-at.) A mai viszonyok között azonban aligha számíthat arra, hogy még rendes szabadsá-got is kaphat. Ezt, mint jó csendőr, bizonyára Ön is belátja. 3. Ha időközben akadály nem merül fel, — a jelenleg érvényes rendelkezések szerint — legkorábban 1947 január 1-én léptethető elő törzsőrmesterré.

Szamosújvári őrs. 1. Címváltozását senki sem jelen-tette be. A lapot eddig Szamosújvárra küldtük s ezentúl is oda küldjük, amíg más címet nem közöl. Bizonyára vala-melyik bajtársa irányította Szamosfalvára a lapot. Ezt nyilván figyelmességéből tette s ezért köszönetet érdemel, nem pedig szemrehányást. Máskor, ha elvezénylik ősről, legyen gondja arra is, hogy a postájával mi történjék. 2. A fogolyór semmiféle tiszteletadást nem teljesít. (Szolg. Szab. I. R. 522. p.)

Abádszalók. Forduljon a kassai csendőrkörületi pa-rancsnoksághoz, s ha az iratok ott nincsenek meg, a mis-kolci csendőrkörülethez.

Dad. Ha a külszolgálat nincs egybekötve utazással, a vezénylési pótdíj a laktanyából elindulástól az oda vissza-érkezésig terjedő időre jár — minden befejezett 12 óra után. Hogyha a külszolgálat utazással jár, a vezénylési pótdíj felszámításánál a vonat indulásának, illetőleg érke-zésének időpontja irányadó.

Duna. Nyugdíjasok úszólótt gyermekük után nem kaphatnak ötszörös családi pótlékot.

77.777. A Délvidék hadművelleti területi jellege a pol-gári közigazgatás bevezetésével megszűnt ugyan, de ettől függetlenül is jogosulttá vált a Tűzkereszt I. fokozatára, a partizánok elleni harcban szerzett sérülése miatt, a Tűz-kereszt Alapszabályának 6. §. 2. pontja alapján. (L. 5/1942. sz. Cs. K.-t.) Kérje adatfelvételt szolgálati úton az V. honv. hadtestparancsnokságtól. Kérvényéhez csatolja a sérülés-ről felvett jegyzőkönyv hitelesített példányát.

Bátorsági Érem. A Bátorsági Érem után az Ön részére is illetékes a havi 20 P-s érempótdíj. (L. a f. évi 5. sz. Cs. K.-ben megjelent 88.725/eln. 2. i.—1943. sz. H. M. kör-rendeletet.) Kérje folyósítását az illetékes osztály gazdasági hivatalától.

A szerkesztésért és kiadásért felelő

BENEDEK MIHÁLY alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.

Felelős: Györy Aladár igazgató.

PAPIR, IRÓSZER

Csendőrségi nyomtatvány,

EGYENRUHÁZATI FELSZERELÉS

szükségletünket szerezzük be

CSERFAL ISTVÁN-tól

BUDAPEST, VI., JÓKAI-UTCA 22. A nyugali p. u.-tól 2 pers.

Megbízható óskeresztény cégl • Pontos postal kiszolgálás.

A honvédelmi miniszter dr. 115.789/eln. 20. 1942. szám alatt ki-adott takarékosági rendeletében az életbiztosítást is ésszerű takarékoságnak minősíti.

A Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége („NYU-KOSZ”) a tényleges szolgálatot teljesítő és nyugállományú bajtár-saink részére a háborús vonatkozásokra is kiterjedő

KATONAI TAKAREKBIZTOSÍTÁSI AKCIÓT

szervezett, melynek lebonyolításával az általa alapított Tural-Magyar Országos Biztosító Intézet Részvénytársaságot (Budapest, VI., Anker-köz 4., telemelet) bizta meg.

A szociális családvédelmi célzatú csendőriéleti szempontból fontos akciónál az 1942. évi 9. számú „Csendőrségi Közlöny” adta értekezést.

